

2010

Årsrapport 2010

Evaluering av norsk utviklingssamarbeid

Tilbakeblikk	2
Lærdommar i 2010	4
1. Vi må bli betre til å bruke lokal kunnskap	5
2. Det trengs eit sterkare nærvere i samarbeidsland	5
3. Langsiktig innsats gir resultat	6
4. Kontantstøtte er ei lovande ny bistandsform	6
Evalueringssammendrag	9
Evaluering av Norsk senter for demokratistøtte (NDS)	11
Studie av støtte til parlamenter	12
Evaluering av norsk næringsrelatert bistand	13
Evaluering av norsk næringsrettet bistand til Sør-Afrika	14
Evaluering av norsk næringsrettet bistand til Bangladesh	15
Evaluering av norsk næringsrettet bistand til Uganda	16
Evaluering av norsk støtte til Vest-Balkan	17
Evaluering av Transparency International	19
Kor evaluerbare er partnerskapsinitiativa for å oppnå tusenårsmåla 4 og 5? Ein studie	20
Evaluering av norsk støtte til demokrati gjennom FN	21
Evaluering av Den internasjonale organisasjonen for migrasjon (IOM) sin innsats mot menneskehandel	23
Følgeevaluering av Norges klima- og skoginitiativ. Bidrag til et globalt REDD+-regime	24
Følgeevaluering av Norges klima- og skoginitiativ. Bidrag til REDD+ i Brasil	26
Følgeevaluering av Norges klima- og skoginitiativ. Bidrag til REDD+ i DR Kongo	27
Følgeevaluering av Norges klima- og skoginitiativ. Bidrag til REDD+ i Guyana	28
Følgeevaluering av Norges klima- og skoginitiativ. Bidrag til REDD+ i Indonesia	29
Følgeevaluering av Norges klima- og skoginitiativ. Bidrag til REDD+ i Tanzania	30
Evaluering av støtte til barns rettigheter	32
Flergiverevaluering av bistand til konfliktforebygging og fredsbygging i Sør-Sudan	33
Varer effekten av betingede kontantoverføringer på middels sikt?	
Bevismateriale fra et skolestipendprogram for jenter i Pakistan	35
De langsiktige virkningene av kontantstøtte for utdanning – funn fra Colombia	36
Evaluering av Verdensbankens regler for samfunns- og miljømessig aktsomhet og bærekraft	37
Evaluering av FNs utviklingsprograms støtte til lokalstyre	38
Evaluering av FNs utviklingsprograms miljøinnsats for fattigdomsreduksjon	39
Oppfølging av evaluering	40

Tilbakeblikk

Evaluering er å sjå seg tilbake. Det er nå fem år sidan Evalueringsavdelinga fekk sin nye instruks, som styrka avdelinga si stilling og innførte rutinar for oppfølging av evalueringsrapportar. Det skjedde etter at ansvaret for evaluering av norske utviklingsmidlar var blitt overført frå Utanriksdepartementet til Norad og talet på medarbeidarar vart dobla. Det kan då høve godt å sjå tilbake og vurdere status for evalueringsarbeidet.

I desse fem åra har Evalueringsavdelinga publisert 85 rapportar. Av desse har 35 vore eigne evalueringar av norsk bistand. 11 er gjorde som fellesevalueringar med andre land og vi har støtta 19 evalueringar gjorde av evalueringsavdelingane i Verdsbanken og FNs utviklingsprogram (UNDP). Resten er andre evalueringar vi har deltatt i og ulike studiar.

I perioden har vi gjennomført ganske omfattande evalueringar på dei viktigaste områda i utviklingsbudsjettet, frå stat-til-statbistanden og midlane som går gjennom frivillige organisasjonar, til humanitær bistand, innsatsen for fred og støtte til menneskerettane. Midlane som går gjennom multilaterale organ er blitt dekkja gjennom samarbeidsavtalar med Verdsbanken og UNDP, i tillegg til eigne evalueringar av øyremerkte norske bidrag.

Likevel kan dei sentrale evalueringane som avdelinga har ansvar for, berre dekke ein liten del av budsjettet til ei kvar tid. Like viktig er dei lokale evalueringane og gjennomgangane som blir gjorde av ambassadar og ansvarlege avdelingar i Utanriksdepartementet og Norad, og sjølvsagt i dei norske og internasjonale organa og organisasjonane som forvaltar pengar frå det norske bistandsbudsjettet.

Ordninga med obligatorisk oppfølging av evalueringsrapportane, som vart innført i 2006, synest å ha verka positivt også på den måten at ein har kunna dokumentere kva som har skjedd med rapportane. Dette har heilt sikkert bidratt til at Norad mottok prisen frå Senter for statleg økonomistyring (SSØ) for beste virksomhets tiltak i 2010 for sitt evalueringsarbeid. Spesielt bruken av evalueringsresultat vart understreka av komiteen for prisen. Det var sjølvsagt ei stor oppmuntring for avdelinga. Samstundes er det klart at utan støtte frå politisk og administrativ leiing, og utan samarbeidsvilje frå resten av forvaltninga, vil ein ikkje lykkast i evalueringsverksemda.

Kva har vi lært desse fem åra om kva som verkar og ikkje verkar i utviklingssamarbeidet? Landa i Sør er forskjellige, mål og verkemiddel er blitt meir mangfaldige, og det vi kallar bistandsarkitekturen har vakse og blitt meir innfløkt. Men to-tre funn synest å gå att, om det gjeld fredsinnnsats eller utbygging av infrastruktur, kapasitetsutvikling eller humanitær bistand: Vi veit ikkje nok om dei samfunna vi arbeider i, vi er ikkje gode nok på analysar av maktforhold og korleis samfunna verkeleg fungerer. Vi ser manglar meir enn muligheter, og det blir eit misforhold mellom våre ambisjonar og vår kunnskap. Dermed ser vi ikkje alltid konsekvensane av våre forslag og tiltak, og vi byggjer ikkje på det som er, dei strukturane som finst. Det gjeld om vi snakkar om forhandlingar om økonomiske reformer i det sørlege Afrika eller bistand i konfliktsituasjonar som i Afghanistan og Sudan. Og det gjeld når vi kjem inn med nødhjelp etter naturkatastrofar. Denne konklusjonen i forskjellige variasjonar har blitt trekt fram blant dei fire sentrale lærdommane frå evaluering i fire av dei fem siste årsrapportane. Denne erkjenninga har også blitt stadig

Langsiktig engasjement er avgjerande for om bistanden skal gi berekraftige resultat

FOTO: Gunnar Zachrisen

meir sentral både i norsk og internasjonal utviklingsdiskusjon dei siste to-tre åra.

Det andre klare funnet, som særleg gjeld i låginntektslanda, er at langsiktig engasjement er avgjerande for om bistanden skal gi berekraftige resultat. I humanitær bistand er det viktig at ein så tidleg som muleg begynner å planleggje den fasen som kjem etter den akutte nødhjelpa. I stats- og kapasitetsbygging vil ein ofte først kunne sikre resultatata etter fleire tiår. Når det internasjonale samfunnet er inne med omfattande stønad til eit lands skulevesen eller helsetenester, oppnår ein klare resultat for fleirtalet av befolkninga. Men samtidig gjer ein landa og programma avhengige av denne bistanden både fagleg og økonomisk. Den realiteten er ikkje berre negativ. Men han betyr at givaren samtidig binder seg til å vere med som støttespelar og samarbeidspartnar i lang tid.

Eit inntrykk som sit att etter fem år er at norsk bistand er blitt meir profesjonell. Program og tiltak skårar sjeldan lågt på relevans. Bistanden er altså i utgangspunktet i samsvar med behova, sjølv om unntaka finst. Nå kan sjølv sagt relevans også problematiserast, og tiltak som i utgangspunktet er relevante kan fort bli det motsette når dei skal setjast ut i livet dersom ein ikkje har kunnskap nok. Men systema for planlegging, oppfølging og sikring av resultat er jamt over ikkje dårlege. Mange av dei frivillige organisasjonane gjer eit godt arbeid på dette området. Dei fleste programma når også i stor grad sine mål. Det vi veit mindre om – blant anna fordi det er så vanskeleg å måle – er kostnadseffektiviteten.

Årets rapport har likevel eit varsellys. Det er behov for eit sterkt nærvere i samarbeidslanda. Det gjeld ikkje berre for å planleggje og følgje opp den bilaterale bistanden. Norge har også mykje å bidra med – både sektorfagleg og utviklingsfagleg – i samarbeid og dialog med multilaterale organisasjonar og globale fond på landnivå. Og skal vi sjå framover, kan eit svakare nærvere svekkje den profesjonaliteten og fleksibiliteten Norge er kjent for i mange land.

April 2011

Asbjørn Eidhammer
Evalueringsdirektør

Lærdommar í 2010

FOTO: G. M. B. Akash

1

Vi må bli betre til å bruke lokal kunnskap

Fleire av årets evalueringsrapportar peikar på noko som synest å vere eit allment problem i utviklingssamarbeidet. Det skortar på kunnskap om det samfunnet bistanden skal verke i, særleg kunnskap om lokale forhold. Det har samanheng med at vi i alt for liten grad brukar den lokale kompetansen.

Fellesevalueringa av vestlege lands bistand til Sør-Sudan peika på at for stor vekt på samordning nasjonalt hadde gått på kostnad av lokal kunnskap og tilpassing til forholda i felten. Dersom ein hadde lagt større vekt på slik kunnskap kan det hende at ein kunne hindre at lokale disputtar fekk utvikle seg til breiare konflikhtar. For stor vekt på formelle institusjonar medverka til at tradisjonelle strukturar vart veikare.

Rapporten frå Vest-Balkan trekte fram manglande bruk av lokal kompetanse frå både norsk stat og norske organisasjonar si side, medan norsk bistand gjennom FN i Afghanistan vart kritisert for ikkje å ha inkludert det sivile samfunnet i landet godt nok.

Samtidig peika fleire rapportar på gode resultat når det blir lagt vekt på slikt engasjement. Demokratibistanden gjennom FN i Malawi får ros for å ha styrka lokalsamfunn og organisasjonars evne til å fremje sine rettar, og i Guatemala har urfolket fått høve til å bli rettsleg høyrte etter intensiv norsk stønad gjennom FN.

2

Det trengs eit sterkare nærvere i samarbeidsland

Fellesevalueringa av bistanden til Sør-Sudan samanlikna ulike givarar og multilaterale organisasjonars innsats i området. Rapporten konkluderte med at bilaterale program med nok folk på bakken, som hadde kontinuitet og gode rutinar, er dei mest effektive. I Sør-Sudan viste det seg å vere bistanden frå USA. Evalueringa av norsk demokratistøtte gjennom FN viser at denne bistanden fungerer best der Norge er ein aktiv partner i landet, og rapporten etterlyser eit sterkare norsk engasjement. Behovet for eit sterkare norsk nærvere i samarbeidsland blir det også peika på i fleire av landevalueringane under Klima- og skoginitiativet.

Dette samsvarer med funn i tidlegare års evalueringsrapportar, ikkje minst temafaglege evalueringar, der eit sterkare norsk fagleg nærvere blir etterlyst. Det gjeld på hiv og aidsområdet og når det gjeld fiskerisektoren og støtte til næringslivsutvikling. Det er ei bekymring i mange evalueringsrapportar dei seinare åra at norsk fagleg innsats er i ferd med å svekkjast.

FOTO: Ken Opprann

3

Langsiktig innsats gir resultat

Det er ingen lærdom som går meir att gjennom evalueringane dei siste åra enn at langsiktig arbeid og kontinuitet er nødvendig for å sikre varige resultat. Det same gjeld i årets rapportar. Stønad til parlament og politiske prosessar krev langsiktighet, seier ein studie. Mangeårig støtte er viktig for å nå resultat, seier rapporten om demokratistøtte gjennom FN. Ein må ikkje undervurdere tida som krevjast for å få gjennomført tiltak, seier evalueringa av næringslivsbistanden til Uganda. Raske vedtak og uformell behandling går ut over langsiktige verknader, seier evalueringsrapporten om norsk støtte i det tidlegare Jugoslavia. Årlege tildelingar er ein uting, finn både den evalueringa og evalueringa av Den internasjonale migrasjonsorganisasjonens arbeid mot menneskesmugling. Behovet for langsiktig bistand vart også understreka i evalueringa av Norads stipend- og forskningsprogram i 2009.

FOTO: Gunnar Zachrisen

4

Kontantstøtte er ei lovande ny bistandsform

To ulike evalueringsrapportar, ein frå Pakistan og ein frå Colombia, stadfestar at kontantstøtte gir resultat på utdanningsområdet. I Colombia har eit prosjekt under Verdsbanken gjort at barn på landsbygda og jenter spesielt får fleire år på skulen når foreldra får pengestøtte. Barn i familiar som får slik støtte skårar også like godt på skulen som andre barn. I Pakistan fullfører jenter i større grad ungdomsskulen når familien får kontantstøtte. Det synest også som om jenter som får støtte til utdanning ventar lengre med å gifte seg. Det vart ikkje registrert negative verknader for andre grupper av program med kontantstøtte.

Evalueringar av humanitær bistand har vist at kontantstøtte kan vere ein effektiv måte å gi nødhjelp på. Det viste seg både etter tsunamien i 2004 og etter jordskjelvet i Pakistan. Pengar gir i mange situasjonar dei som blir ramma høve til sjølve å skaffe seg det dei meiner er viktigast for å byggje seg opp att. At kontantstøtte skal fungere slik er sjølv sagt avhengig av at det finst ting å kjøpe, men erfaringane viser at lokale marknaders evne til å møte folks behov ofte blir undervurdert.

Andre evalueringar har vist at kontantstøtte til mødrer bidrar meir til å styrke barns velferd enn tilsvarende pengar som blir gitt til fedrar, samtidig som det styrker mødrene sin status i familien. Ei britisk oversikt over mikrokredittprogram viser at enkle kontantstøtteordningar kan vere effektive til å redusere den verste forma for fattigdom.

Men kontantstøtte kan også vere problematisk. Slik støtte kan vere meir utsett for korrupsjon og krev eit fordelingssystem som fungerer godt.

A person is seen from behind, kneeling on a large green banana leaf in a dense tropical forest. They are using a machete to clear a path through thick vegetation, including palm fronds and other tropical plants. The ground is covered in brown mulch and debris. The person is wearing a red t-shirt and blue patterned shorts. A red and black object, possibly a bag or tool, lies on the ground to the right.

Ein må ikkje undervurdere tida som
krevjast for å få gjennomført tiltak

Evalueringssammendrag

Rapport 2010/1	Evaluering av Norsk senter for demokratistøtte (NDS)
Rapport 2010/2	Studie av støtte til parlamente
Rapport 2010/3	Evaluering av norsk næringsrelatert bistand
Rapport 2010/4	Evaluering av norsk næringsrettet bistand til Sør-Afrika
Rapport 2010/5	Evaluering av norsk næringsrettet bistand til Bangladesh
Rapport 2010/6	Evaluering av norsk næringsrettet bistand til Uganda
Rapport 2010/7	Evaluering av norsk støtte til Vest-Balkan
Rapport 2010/8	Evaluering av Transparency International
Rapport 2010/9	Kor evaluerbare er partnerskapsinitiativa for å oppnå tusenårsmåla 4 og 5? Ein studie
Rapport 2010/10	Evaluering av norsk støtte til demokrati gjennom FN
Rapport 2010/11	Evaluering av Den internasjonale organisasjonen for migrasjon (IOM) sin innsats mot menneskehandel
Rapport 2010/12	Følgeevaluering av Norges klima- og skoginitiativ. Bidrag til et globalt REDD+-regime
Rapport 2010/13	Følgeevaluering av Norges klima- og skoginitiativ. Bidrag til REDD+ i Brasil
Rapport 2010/14	Følgeevaluering av Norges klima- og skoginitiativ. Bidrag til REDD+ i DR Kongo
Rapport 2010/15	Følgeevaluering av Norges klima- og skoginitiativ. Bidrag til REDD+ i Guyana
Rapport 2010/16	Følgeevaluering av Norges klima- og skoginitiativ. Bidrag til REDD+ i Indonesia
Rapport 2010/17	Følgeevaluering av Norges klima- og skoginitiativ. Bidrag til REDD+ i Tanzania

Sida/Norad	Evaluering av støtte til barns rettigheter
Nederland & andre:	Flergiverevaluering av bistand til konfliktforebygging og fredsbygging i Sør-Sudan
Verdensbanken	Evaluering av Verdensbankens regler for samfunns- og miljømessig aktsomhet og bærekraft Varer effekten av betingede kontantoverføringer? Bevismateriale fra et skolestipendprogram for jenter i Pakistan De langsiktige virkningene av kontantstøtte for utdanning – funn fra Colombia
UNDP	Evaluering av FNs utviklingsprograms støtte til lokalstyre Evaluering av FNs utviklingsprograms miljøinnsats for fattigdomsreduksjon

Evalueringer i gang pr. 31.12.2010

- Verknadsevaluering av norsk samarbeid med Botswana på helsesektoren
- Fellesevaluering av strategiar og tilnærmingar i arbeidet mot korrupsjon
- Evaluering av norsk bistandsforskning
- Strategi for Noregs kultur- og idrettssamarbeid med land i Sør
- Norsk fredsinnsats på Sri Lanka
- Evaluering av norsk støtte til fremme av menneskerettighetene
- Evaluering av resultater av bistand gjennom norske frivillige organisasjoner i Øst-Afrika
- Evaluering av oppfølging av Paris-erklæringa og Accra Agenda of Action
- Bruken og konsekvensane av godtgjering for deltaking på møte og seminar og liknande i bistanden
- Evaluering av FNs pengebruk

Evaluering av Norsk senter for demokratistøtte (NDS)

Tittel: Evaluation of the Norwegian Centre for Democracy Support 2002–2009

RAPPORT 1/2010

Gjennomført av: Norsk institutt for by- og regionforskning
ISBN: 978-82-7548-474-9

FOTO: Peter Martell/IRIN

Evaluering av:

Norsk senter for demokratistøtte (NDS) ble opprettet av Stortinget i 2002. Formålet med senteret var å gi politiske partier på Stortinget mulighet til å bistå i utviklingen av velfungerende og pluralistiske politiske systemer i utviklingsland. Støtten skulle legge til rette for samarbeid mellom politiske partier i Norge og politiske partier i sør om kommunikasjon og langsiktig, demokratisk organisasjonsbygging. Dette skulle skje gjennom kunnskapsoverføring og rådgivning. Fra 2002 til 2009 mottok NDS støtte til 17 prosjekter og 33 pilotprosjekter for til sammen 48 mill kroner. De norske politiske partiene sto for gjennomføringen av prosjektene.

Formål:

Oppsummere lærdommer av arbeidet NDS har gjort og lære for å forbedre organiseringen av samarbeidet mellom politiske partier i Norge og i sør i fremtiden.

Funn:

Evalueringsteamet har funnet få indikasjoner på at aktivitetene som NDS har gjennomført har fått varig

virkning for partnerorganisasjonene i å fremme demokrati. Det forhindrer ikke at rapporten kan vise til positive resultater i enkeltprosjekter.

Rapporten er spesielt kritisk til den institusjonelle modellen som er valgt for denne bistanden. Senteret fungerte aldri som en arena for felles læring og utveksling av erfaringer, slik hensikten var. En hovedkonklusjon er at NDS ikke hadde evne til å oppsummere erfaringer fra enkeltprosjektene og dele disse erfaringene med de politiske partiene.

Rapporten påpeker at det blant de norske politiske partiene var manglende forståelse for den komplekse sammenhengen de politiske partiene i sør fungerer innenfor og at aktivitetene var for spredte og preget av lite kontinuitet. I mange av prosjektene besto aktivitetene av enkeltstående seminarer og møter som ikke ble fulgt opp. De fagpersonene som NDS hadde knyttet til seg ble ikke benyttet til å forbedre kvaliteten på aktivitetene til NDS, noe som førte til at de gradvis trakk seg ut av NDS.

Evaluerings anbefalinger:

Evalueringsrapporten kommer med en rekke anbefalinger for hvorledes norsk partistøtte kan organiseres i fremtiden. Blant disse er at prosjektaktivitetene må konsentreres om færre land. Videre må de norske partiene vurdere hvor representative partiene i sør er før de velger samarbeidspartner. Samarbeidspartnere må nøye tenke gjennom de metodologiske utfordringer en har når norske politiske partier skal formidle sine kunnskaper til politiske partier i sør. En ny offentlig og uavhengig institusjon bør organisere og gjennomføre partisamarbeidet. Denne institusjonen bør ha et sekretariat med relevant faglig kompetanse.

Oppfølging:

Norad er blitt tillagt ansvaret med å følge opp det videre arbeidet for å utvikle et samarbeid mellom norske politiske partier og politiske partier i sør.

Studie av støtte til parlamenter

FOTO: Inge Amundsen/CMI

Tittel: Support to Legislatures

RAPPORT 2/2010 – STUDIE

Gjennomført av: Christian Michelsens Institutt
ISBN:978-82-7548-477-0

Studie av:

Internasjonale og norske erfaringer med støtte til lovgivende forsamlinger.

Formål:

Systematisere internasjonale og norske erfaringer med støtte til lovgivende forsamlinger. Kartlegge norsk støtte til parlamenter.

Funn:

Av fem giveland, er USA den største, med om lag 200 millioner amerikanske dollar i perioden 1999-2009. Storbritannia bidro med om lag 60 millioner i samme periode, Norge 30 millioner, og Canada og Sverige om lag 20 millioner dollar hver.

Den norske støtten synes å være mer tilfeldig og spredt enn det som er tilfellet for de andre landene. Norskfinansierte prosjekter varer i gjennomsnitt ca 2,7 år og prosjektene koster i gjennomsnitt ca 640 000 dollar. Bare Sverige har like små prosjekter. Når det gjelder varigheten på prosjektene, utmerker USA seg med 5,5 år i gjennomsnitt.

Bistanden på dette området har siden 2001 i stor grad vært gitt som kurvfinansiering, det vil si at flere givere går sammen og legger penger i en felles pott som gjerne forvaltes av en multilateral organisasjon. I gjennomsnitt 70-80 prosent av norsk støtte er gitt på denne

måten, og også Storbritannia og Sverige har operert på samme måte. Canada og USA synes å foretrekke tosidig samarbeid.

Den største mottakeren av parlamentstøtte fra de fem landene de siste ti årene er Malawi, fulgt av Afghanistan og Irak (i hovedsak fra USA). Også for Norge er Malawi største mottaker.

Støtten konsentrerer seg om tre temaer: Demokratisering og godt styresett, budsjettprosesser og finansforvaltning og antikorrupsjon. Tema som fred og konflikt, menneskerettigheter, fattigdomsreduksjon, likestilling og miljø får mindre oppmerksomhet.

Lærdommer:

- Det fins ingen oppskrift for støtte på dette området som passer alle situasjoner og omstendigheter
- Parlamentstøtte er politisk følsomt
- Støttetiltak bør være etter-spørseledrevet
- Avgrensede saksområder, som budsjettbehandling, kan være en god innfallsvinkel

Forfatterne understreker at det er viktig å kjenne situasjonen i landet godt: Det politiske systemet, valgordningen, de politiske partiene, og interne motsetninger i staten.

De finner at land i en overgangsfase til demokrati er spesielt åpne for støtte til lovgivende forsamlinger, slik en har sett det i Øst-Europa og andre steder.

Anbefalinger:

- Ha en lang tidshorisont for å oppnå resultater.
- La støtten gå over flere valgperioder, siden mange representanter skiftes ut ved valg. Dette er særlig relevant for den norske støtten, som til nå har bestått av korte innsatser.
- Vurdere kurvfinansiering i stedet for tosidig samarbeid, gitt sensitiviteten forbundet med støtte fra blant annet tidligere kolonimakter på dette området.
- Støtten til parlamenter bør inngå i en helhetlig tilnærming til demokratistøtte.

Fire anbefalinger som er særlig aktuelle for Norge

- Satse på tiltak for å bedre det institusjonelle minnet, for eksempel systemer for læring og lagring av kunnskap.
- Utarbeide en strategi for norsk støtte til parlamenter.
- Etablere langsiktig samarbeid med sterke fagmiljøer.
- Styrke de faglige ressursene i Norad og Utenriksdepartementet på området.

Evaluering av norsk næringsrelatert bistand

Tittel: Evaluation of Norwegian Business-related Assistance. Main Report

RAPPORT 3/2010

Utført av DevFin Advisers

ISBN: 978-82-7548-494-7

FOTO: Bjørnulf Remme

Evaluering av:

Norsk næringsrelatert bistand, som i perioden 1998/99-2009 har blitt støttet med vel 5,5 milliarder kroner. Nær halvparten har gått gjennom Norfund (Statens Investeringsfond for Næringsvirksomhet i Utviklingsland). I tillegg har ni andre offentlige institusjoner vært involvert sammen med nærmere 700 firmaer og enkeltpersoner. Evalueringen dekker alle instrumentene som har vært brukt i perioden, med landstudier i Bangladesh, Sri Lanka, Sør-Afrika og Uganda.

Formål:

Gi en oversikt over og vurdering av resultatene av norsk næringsrelatert bistand. Analysere mulighetene for å forbedre bistanden i årene som kommer, i nåværende og nye partnerland. Gi råd om framtidig policy og retningslinjer.

Funn:

- Støtten kan ha skapt 10 000 arbeidsplasser i den formelle sektoren og muligens 100 000 i den uformelle sektoren de siste 10-15 årene, i tillegg til et ukjent antall selvsysseksatte.
- Norfund framstår internasjonalt som en av de mest interessante organisasjonene på dette området, ikke minst gjennom oppbyggingen av investeringsfondet Aureos Fund og gjennom vannkraftinvesteringer

- støtten til utvikling av mikrofinans gjennom Norad og frivillige organisasjoner har bidratt betydelig til en mer kommersielt orientert global mikrokredittindustri
- norsk næringsliv, særlig mindre og mellomstore norske bedrifter, er blitt mer interessert i forretningsmuligheter i utviklingsland.

Den norske bistanden har imidlertid vært lite samordnet, og muligheter for synergieffekter har gått tapt. Resultatene for partnerlandene har derfor med noen vesentlige unntak begrenset seg til lokalt nivå.

Konklusjoner:

- Å utvikle en politikk eller strategi er ikke nok. Det må også være en gjennomføringsplan som sikrer oppfølging av politikken.
- Organisering er vesentlig.
- Omorganisering av norsk bistandsadministrasjon i 2004 førte til svekkelse av ambasadenes forvaltning på området. På den andre siden har Norfunds rammevilkår bidratt til fondets positive utvikling. Organisasjoner som Strømmestiftelsen og Fredskorpset har fått utvikle seg faglig og oppnådd gode resultater.
- Myke lån har virket godt, og en bør vurdere alternative muligheter for å kombinere lån og gaver.

- For at bistanden på området skal ha virkning ut over lokal-samfunn, må en satse mer på å utløse ekstra midler og slik utvide tiltakene.

Anbefalinger:

Teamets hovedanbefalinger er:

- En bør vurdere å oppdatere næringsstrategien fra 1999 og introdusere målbare resultatindikatorer knyttet til de overordnede politiske målene for alle aktørene.
- Endring av arbeidsfordelingen mellom Norfund og Norad bør utredes. Teamet anbefaler å overføre Norads næringslivsordninger til Norfund, mens ansvaret for mikrofinans og næringslivets rammevilkår forblir i Norad.
- Den overordna forvaltningen bør styrkes gjennom å forbedre utveksling av informasjon og erfaringer mellom aktørene, inkludert om arbeidet på landnivå.
- En bør etablere egne gavefond for å redusere risiko ved Norfunds investeringer, utforme policyrammeverk for mikrofinans og utforske nye modeller for bistanden, inkludert offentlig-private samarbeidstiltak.

Kapittel 19 i hoverapporten inneholder en rekke anbefalinger om virksomheten til enkeltorganisasjoner.

Evaluering av norsk næringsrettet bistand til Sør-Afrika

FOTO: DevFin Adviser

Tittel: Evaluation of Norwegian Business-related Assistance. South Africa Case Study

RAPPORT 4/2010

Utført av DevFin Advisers

ISBN: 978-82-7548-495-4

Evaluering av:

Norsk næringsrelatert bistand til Sør-Afrika, som omfattet ca. 370 millioner kroner i perioden 1998-2009.

Formål:

Rapporten inngår i en større evaluering av norsk næringsrettet bistand som har følgende formål: Dokumentere og vurdere gjennomføring og resultat av bistanden. Gi råd om framtidig politikk, retningslinjer og bistand på området.

Funn:

Ansvar for næringsrettet bistand ble tidlig i perioden overført fra ambassaden til Innovasjon Norge. Norfund har disponert 64 prosent av totalbudsjettet, fordelt på ni ulike fond, lån eller investeringsmekanismer. Norads match making-program (bedrift til bedrift) og andre søknadsbaserte ordninger sto for 21 prosent, Norads myke lån (opphørte i 2000) 10 %, mens 3-4 prosent har vært brukt til institusjonsstøtte og Fredskorpsets virksomhet.

Evalueringsteamet konkluderer med at:

- De fleste bedriftene som mottok støtte fra Norfund via samarbeidende fond, har oppnådd lønnsomhet. Mange av tiltakene ville neppe ha kommet i stand uten disse investeringene. Tiltakene har bidratt til bedre styring og drift, og de har støttet opp under tverrgående tema som fattigdomsreduksjon, miljø og likestilling.
- Resultatene av Norads program har vært blandet. Match making-programmet har støttet 287 norske bedrifters samarbeids tiltak. Mindre enn en tidel har ført til varig samarbeid, og tallet på skapte arbeidsplasser begrenser seg til 500-600 siden 1997. De søknadsbaserte ordningene har spilt en positiv rolle tidlig i satsingene, men utvelgelse og oppfølgingen av dem som får støtte har hatt svakheter. Norads støtte til institusjonsbygging har vært effektiv.

Evaluering av norsk næringsrettet bistand til Bangladesh

Evaluation of Norwegian Business-related Assistance. Bangladesh Case Study

RAPPORT 5/2010

Utført av DevFin Advisers
ISBN: 978-82-7548-496-1

FOTO: DevFin Advisers AB

Evaluering av:

Norsk næringsrelatert bistand til Bangladesh de siste 15 år.

Formål:

Rapporten inngår i en større evaluering av norsk næringsrettet bistand som har følgende formål: Dokumentere og vurdere gjennomføring og resultat av bistanden. Gi råd om framtidig politikk, retningslinjer og bistand på området.

Funn:

Om lag 60 prosent av støtten (250 mill kroner) har vært brukt på kreditt eller annen økonomisk støtte til mindre bedrifter gjennom tre større program. Disse tiltakene ble startet tidlig på 1990-tallet og forvaltet dels av ambassaden og dels av Norad.

Om lag 40 prosent av midlene har vært brukt på støtte til fire større bedriftssatsinger, inkludert lån til Grameen Phone (mobiltelefoni) og Scancem (sementproduksjon).

Evalueringsteamet konkluderer med at:

- Bare en håndfull norske bedrifter er etablert og de private norske investeringene er små, med unntak av et imponerende flaggskip: Telenors investering og majoritetselskap i Grameen Phone. Norads myke lån til denne bedriften i 1997 var ikke så stort, men det kom på et viktig tidspunkt og bidro vesentlig til bedriftens utvikling. Grameen Phone hadde 4800 ansatte og 28 millioner kunder i 2010, og var blitt landets største skatteyder.
- Støtten til Scancem har bidratt til utviklingen av en konkurransedyktig sementindustri.
- To kredittprogram for små og mellomstore bedrifter i to områder av landet har lidd under sendrektig administrasjon i de statlige eierbankene og slitt med lav tilbakebetaling av lån. Programmene kan imidlertid ha bidratt direkte til etablering

av rundt 100 000 arbeidsplasser, skjønt tallet er usikkert. Også kostnadseffektiviteten er usikker, men syv år etter at Norad trakk seg ut er begge tiltakene fortsatt i virksomhet.

- Støtten via Verdensbanken (International Finance Corporation, IFC) til et program for næringsutvikling, som del av et regionalt program i Sør-Asia, har til nå ikke vært noen suksess.
- Norfunds investeringer innen mikrofinans har bidratt til gode resultater.
- Samlet sett får næringsstøtten til Bangladesh bra karakter når det gjelder relevans, måloppnåelse, bærekraft og lønnsomhet.

Evaluering av norsk næringsrettet bistand til Uganda

FOTO: DevFin Advisers AB

Tittel: Evaluation of Norwegian Business-related Assistance. Uganda Case Study

RAPPORT 6/2010

Utført av DevFin Advisers

ISBN: 978-82-7548-497-8

Evaluering av:

Norsk næringsrelatert bistand til Uganda de siste 15 år. Støtten omfattet ca. 450 millioner kroner. Mange av tiltakene pågår fortsatt, og noen av funnene er derfor foreløpige.

Formål:

Rapporten inngår i en større evaluering av norsk næringsrettet bistand som har følgende formål: Dokumentere og vurdere gjennomføring og resultat av bistanden. Gi råd om framtidig politikk, retningslinjer og bistand på området.

Funn:

Tiltakene har vært svært ulike og støttet gjennom forskjellige kanaler. Litt over halvparten av midlene (54 prosent) har vært brukt til investeringer, inkludert studier og opplæringstiltak. 35 prosent av støtten gikk til mikrofinans. Tilretteleggingstiltak, inkludert institusjons- og kapasitetsbygging, har omfattet 11 prosent.

Det har vært mangelfull koordinering og informasjonsutveksling mellom de ulike forvaltningsaktørene på norsk side.

Norfunds investeringer ha stått for ca. 35 prosent av midlene, ambassaden og Norad 25-30 prosent hver, Strømmestiftelsen 10 prosent og Fredskorpset en prosent.

Utvikling av mikrofinans i Uganda har vært en suksesshistorie. Norge har i følge evalueringen vært ledende giver på dette feltet og har som eneste aktør vært involvert i så vel politikkutforming, finansiering og investering, som rådgivning til organisasjoner på området.

Resultatene har, med enkelte unntak, vært bærekraftige når det gjelder fattigdomsreduksjon, utvikling av arbeidsmuligheter, inntekter på landsbygda og kvinneretting.

Sett under ett har programmene stort sett nådd sine mål og bidratt til tiltak som ellers ikke ville vært gjennomført. Med noen unntak har programmene vært rimelig godt gjennomført. Resultatene av norske bedriftsinvesteringer har imidlertid vært blandet, med flere konkurser og problemtiltak enn vellykkede tiltak.

Anbefalinger for fremtidig næringslivssatsing i Uganda:

- foreta grundigere vurderinger av lokale samarbeidspartnere
- sikre at bedrifter som engasjerer seg har styrke til å håndtere vanskelighetene som gjerne oppstår ved etablering i Uganda
- legge mer vekt på markeds-kunnskap
- kvalitetssikre prosjektene tidlig, for å hindre feilinvesteringer.
- være tålmodig

Evaluering av norsk støtte til Vest-Balkan

Tittel: Evaluation of Norwegian Development Cooperation with the Western Balkans, Vol I og II

RAPPORT 7/2010

Gjennomført av: Scanteam
ISBN:978-82-7548-506-7

The Royal Norwegian
Embassy Sarajevo

Evaluering av:

Evalueringa omfattar norsk støtte til Vest-Balkan i perioden 1991 til 2008, som totalt har vore på om lag 10 mrd norske kroner. Støtta kan grupperast innfor områda nødhjelp, gjenoppbygging og utvikling, samt demokratisering og euroatlantisk tilnærming. Den finansielle støtta vart i perioden gitt årleg, og over 3000 avtaler har vorte underskrivne. Talet på norsk-støtta prosjekt er likevel lågare, då det for mange av prosjekta er inngått fleire avtaler.

Føremål:

Føremålet med evalueringa har vore todelt: for det første å kartlegge resultat av den norske støtta, og for det andre å få fram nyttige erfaringar når det gjeld overgang frå humanitær hjelp til meir langsiktig bistand. Dei tre undersøkte landa, Bosnia-Hercegovina, Serbia og Kosovo, har til saman mottatt over 7,3 mrd av den totale støtta på 10 mrd norske kroner til Vest Balkan.

Funn:

Rapporten konkluderer med at aktivitetane i det store og heile har nådd sine mål, mykje takka vere bruken av norske organisasjonar til å planlegge og setje i verk prosjekt. Noreg har kanalisert 62,5 prosent av støtta til Vest-Balkan gjennom norske aktørar, ein svært høg

prosent gitt at støtta er gitt til "mellominntektsland" med betydelig kompetanse sjølv. Fordelen med denne tilnærminga har i følgje rapporten vore raske vedtak, lett og uformell tilgang til samarbeidspartnarane, god kontroll og at Utanriksdepartementet har kunna leggje press på aktørane om å levere som avtalt.

Men vekta på fleksibilitet og rask tilgang til ressursar har gått ut over meir langsiktige verknader. Rapporten er kritisk til at Noreg ikkje har hatt ein overordna strategi for innsatsen på Vest-Balkan. I følgje rapporten vart det i perioden frå 1991 til 1998 berre utarbeida eitt formelt policy-dokument for debatt i Stortinget. Prioriteringane for den norske innsatsen vart gitt gjennom årlege budsjettvedtak i Stortinget, noko som førte til ei oppdelt portefølje med kortsiktige mål og lite vekt på langsiktige verknader.

Rapporten peika òg på at det har vore lite systematisk oppfølging og kvalitetssikring av innsatsen. Årlege tildelingar er arbeidskrevjande, og rapporten seier at denne situasjonen har vore årsak til eit hardt arbeidspress for dei som forvaltar midlane i Oslo og på ambassadane. Rapporten stiller seg undrande til kvifor lokal kompetanse ikkje har vorte nytta i oppfølginga av aktivi-

tetane, ikkje minst i lys av det konsulentane meiner er underbemanning ved ambassadane. Rapporten stiller òg spørsmål ved kvifor det tok nesten 10 år frå Riksrevisjonen i 1997 dokumenterte utilfredstillande prosjektadministrasjon av den norske støtta til Vest Balkan, til UD begynte å følgje dette opp systematisk i 2006.

Tilrådingar:

Evalueringsteamet har lagt fram fleire tilrådingar til norske styresmakter, inkludert følgjande:

- Engasjement i sårbare statar og situasjonar bør bygge på DAC-prinsippa frå 2007, som legg vekt på at lokal deltaking, leiing og eigarskap er viktig for å bygge levedyktige og demokratiske statar. Harmonisering og tilpassing av støtte i forhold til andre aktivitetar og aktørar er òg viktig.
- Utanriksdepartementet bør skilje mellom ressursar til politiske og utviklingsrelaterte mål. Når støtte går frå å vere humanitær nødhjelp til meir langsiktige utviklingstiltak, bør vanlege prosedyrar for bistandsforvaltning nyttast. I tillegg bør ein sikre at det er nok ressursar sett av til oppfølging og kvalitetssikring av bistanden, og blant anna bruke lokale fagfolk til dette.

- Rapporten tilrår større vekt på å dokumentere vedtak og forvaltningsprosessar, inkludert fleirårige tildelingsrammer, slik at Noreg står fram som ein transparent og ansvarleg partner.
- Rapporten tilrår at framtidige bistandsporteføljer blir meir strategiske, med meir vekt på langsiktige verknader.

Oppfølging:

Ei stortingsmelding om norsk Vest-Balkan-politikk er undervegs. I denne vil det blant anna bli lagt vekt på å følgje tilrådingane i rapporten om styrking av det lokale eigarskapet, konsentrasjon av bistanden samt ein klarare strategisk forankring av innsatsen.

FOTO: Thinkstock

Evaluering av Transparency International

Tittel: Evaluation of Transparency International

RAPPORT 8/2010

Gjennomført av: Channel Research, Belgia
ISBN: 978-82-7548-545-6

FOTO: G. M. B. Akash

Evaluering av:

Transparency International (TI) er en internasjonal frivillig organisasjon med bekjempelse av korrupsjon som sitt hovedformål. Norge har i mange år støttet både TIs sekretariat i Berlin (TI-S) og flere av de 90 nasjonale avdelingene (National Chapters). Forvaltningen av norsk støtte ble overført fra Utenriksdepartementet til Norad i 2004. I perioden 2005-2010 mottok Sekretariatet 15,7 mill kroner. I samme periode støttet norske ambassader TIs nasjonale avdelinger i flere land.

Formål:

Vurdere resultatene av TI-S arbeid for å bekjempe korrupsjon, og vurdere forholdet mellom Sekretariatet og de nasjonale avdelingene. Komme med forslag for å gjøre organisasjonen mer effektiv i å bekjempe korrupsjon, inkludert hvordan giverne best kan bidra.

Funn:

Evalueringsrapporten gir i all hovedsak en positiv vurdering av de viktigste programmene og aktivitetene:

- TI har hatt en lederrolle blant de internasjonale frivillige organisasjonene som arbeider mot korrupsjon
- TI har utviklet en indeks om korrupsjon i ulike land - Corruption Perception Index, som måler oppfatninger om korrup-

sjon - og andre indekser som utfyller denne. Disse indeksene blir mye brukt internasjonalt.

- TI har utarbeidet en rekke verdifulle forskningsrapporter som drøfter ulike sider ved korrupsjon.
- TI har spilt en sentral rolle i arbeidet med å utvikle internasjonale konvensjoner mot korrupsjon, inkludert FNs Konvensjon mot korrupsjon fra 2003.
- TI har utviklet en integritetspakt (Integrity Pact) som har fått stor anvendelse i mange land når det gjelder korrupsjon knyttet til offentlige anskaffelser.
- TI har utviklet rådgivningssentre (Advocacy and Legal Advice Centres). Disse er nå aktive i 39 land og vurderes som meget vellykkede.

Evalueringsrapporten påpeker imidlertid at Sekretariatet bør forbedre organiseringen av sine aktiviteter. Kontakten mellom Sekretariatet og de 90 nasjonale avdelingene, og de direkte forbindelser mellom nasjonalavdelingene, kan forbedres. Evalueringen påpeker at staben i TI-S er ung og dyktig, men at det er stor utskifting av stab og at TI mangler et viktig mellomskikt av mer erfarne ledere. Evalueringen mener også at TI bør styrke evalueringsfunksjonen og den regelmessige gjennomgangen av egne aktiviteter.

Evalueringens anbefalinger:

For at TI skal bli en sterkere og mer effektiv organisasjon kreves det mer ressurser. Evalueringsrapporten anbefaler derfor at de internasjonale giverne, inkludert Norge, å gi mer støtte både til Sekretariatet og til de nasjonale avdelingene. TI-S bør, med økte ressurser, styrke sitt forhold til de nasjonale avdelingene, arbeide for å få en mer stabil stab av ansatte og styrke evalueringen av sin virksomhet.

Oppfølging:

TI vedtok i november 2010 en ny strategi for tiden frem til 2015 og vil utarbeide en ny virksomhetsplan for denne perioden. Sekretariatet har gitt uttrykk for at organisasjonen blant annet vil bruke Norads evaluering i arbeidet med den nye virksomhetsplanen.

Kor evaluerbare er partnerskapsinitiativa for å oppnå tusenårsmåla 4 og 5? Ein studie

FOTO: Eivind Lund

Tittel: Evaluability Study of Partnership Initiatives. Norwegian Support to Achieve Millenium Development Goals 4 & 5

RAPPORT 9/2010 - STUDIE

Gjennomført av: Mott MacDonald Limited/HLSP
ISBN:978-82-7548-543-2

Bakgrunn:

Noreg har inngått avtale med India, Malawi, Nigeria, Pakistan og Tanzania om partnerskap der målet er å bidra til at tusenårsmåla om å redusere barnedød (mål 4) og betre helse til gravide og fødande kvinner (mål 5) blir nådd innan 2015. I løpet av perioden 2006-2013 er det totalt sett av 1,225 mrd kroner til initiativa.

Studien er ein skrivebordsstudie med intervju av forvaltarar og interesserte parter i Oslo, på ambassadar og hos enkelte partnerorganisasjonar. Vurdering av eksisterande prosjektdokumentasjon, baselinestudier, forskning og evalueringar på området har og inngått.

Føremål:

Vurdere evaluerbarheten av dei fem initiativa, blant anna om målsettingane med initiativa er tilstrekkeleg definerte slik at oppnådde resultat av partnerskapsinitiativa kan evaluerast på ein pålitelig måte seinare.

Sentrale funn og tilrådingar:

Partnerskapsinitiativa er svært ulike både når det gjeld kor lenge partnerskapa har vore i gang, kva type partnerar som er involverte og fagleg innretting. I ein evalueringssamheng betyr dette at framtidige evalueringar av verknader (impact) må skreddarsyast til kvart enkelt initiativ, noko som gjer at samanlikning av resultatoppnåing mellom dei ulike partnerskapsinitiativa kan bli vanskeleg.

Basert på funna i studien har evalueringsteamet lagt fram fleire tilrådingar om kva som kan gjerast for at resultata av aktivitetane kan målast betre i tida framover:

- Partnerskapsinitiativa har ikkje i tilstrekkeleg grad klarlagt logikken (programteorien) som initiativa byggjer på. Studien tilrår derfor at initiativa gjer målsettingane med dei ulike aktivitetane tydligare og at det blir klargjort korleis ressursar og engasjerte partnerar er tenkt brukte for at ein skal nå desse måla.

- Studien tilrår at initiativa, i større grad enn det som er gjort i dag, gjer si eiga rolle tydeleg innafor det komplekse givarmiljøet som dei opererer i.
- Rapporten tilrår og at initiativa vidareutviklar systema for oppfølging og evaluering, slik at initiativa unngår å samle inn unødvendig informasjon. Eksisterande planar har, slik teamet ser det, for mange indikatorar som anten er vanskelege å måle eller som er dårleg definerte.
- Studien tilrår at partnerskapsinitiativa tek i bruk dei internasjonalt aksepterte indikatorane for overvaking av tusenårsmål 4 og 5 og at alle partnerskapsinitiativa bruker dei same indikatorane. Teamet foreslår å bruke følgjande tre indikatorar: Andel barn vaksinerte mot meslingar, andel fødselar som skjer under tilsyn av opplært helsepersonell og dekning av mor og barnkontroll etter fødsel.

Evaluering av norsk støtte til demokrati gjennom FN

Tittel: Democracy Support through the United Nations

RRAPPORT 10/2010

Gjennomført av: Scanteam i samarbeid med Nord/Sør-konsulentene, Stockholm Policy Group og Overseas Development Institute
ISBN: 978-82-7548-552-4

FOTO: Peter Martell/IRIN

Evaluering av norsk støtte til demokrati gjennom FN:

FN-tiltak for demokratiutvikling har mottatt ca. 2 milliarder kroner i norsk støtte de siste ti årene. Evalueringen dekker innsatser i Guatemala, Malawi, Sudan, Afghanistan, Nepal, Mosambik og Pakistan. De fleste programmene har pågått i 5–10 år.

Formål:

Gi informasjon om resultatene av norsk støtte til demokratiutvikling gjennom FN. Vurdere norske beslutningsprosesser. Gi råd om forbedringer av fremtidig norsk støtte til demokratiutvikling. Gi råd om norske posisjoner overfor relevante FN-organisasjoner.

Funn:

Evalueringen fant at støtten til demokrati har bidratt til den offentlige diskusjonen om demokratisk utvikling i de undersøkte landene.

I Mosambik har mediestøtten gjennom FN bidratt til opprettelse av mange lokale radiostasjoner. Disse har bidratt til informasjon på lokale språk om valgspørsmål, markeder og priser, helse og utdanningsspørsmål og til politisk debatt. Kvinners deltakelse i utformingen av tiltakene har vært viktig. Det er derimot usikkert om aviser har hatt særlig nytte av

tiltakene. Programmet er avhengig av giverfinansiering.

I Guatemala har Norge støttet urbefolkningens rettsvern og det sivile samfunn siden 2000. Urbefolkningens rettigheter har i dag større sjanse til å bli hørt i det nasjonale rettssystemet enn før. Det ble opprettet 15 kontor for forsvar av urbefolkningens rettigheter, og disse finansieres nå over offentlige budsjetter. Programmet til støtte for det sivile samfunn i Guatemala omfattet 109 enkeltprosjekter. Flere prosjekter var vellykkede, mens andre ikke nådde sine mål. FNs utviklingsprogram (UNDP), som forvaltet den norske støtten, får godt skussmål for sitt samarbeid med myndighetene i landet.

I Malawi var målet å fremme godt styresett, respekt for menneskerettigheter og utvikling. Prosjektene utvikles av sivile organisasjoner eller offentlige institusjoner. Manglende formelle myndighetsstrukturer på lokalt nivå var en utfordring for programmet. Det foreligger ikke noen samlet oversikt over hovedresultatene av innsatsen, men det er beskrevet flere eksempler på gode resultater i årsrapporter og evalueringer. Enkelte lokalsamfunn og individer fikk økt gjennomslagskraft for sine rettigheter overfor myndighetene, og flere organisasjoner har blitt sterkere. Programmet er avhengig av giverfinansiering.

I Sudan bidro norsk støtte gjennom FN til at de første internasjonalt anerkjente valg ble holdt siden 1986. I Afghanistan bidro norsk støtte til at landets første valg fant sted. En rekke lokale frivillige organisasjoner og myndighetsansatte har fått opplæring i gjennomføring av valg. Valgprogrammet i Afghanistan er den største enkeltinnsatsen for demokrati som Norge har vært involvert i. UNDP forvaltet den norske valgstøtten i begge land, og organisasjonen blir berømmet for godt arbeid under svært vanskelige forhold. Evalueringen peker på at slik støtte er spesielt viktig i sårbare stater, der det ofte er få andre aktører til stede som kan forsvare prinsippene for demokratisk utvikling.

I Afghanistan fikk UNDP kritikk for manglende involvering av det sivile samfunn. I Sudan har den politiske og internasjonale situasjonen hindret endringer i menneskerettighetslovgivningen. Norge fikk kritikk for ikke å gi tydeligere støtte til arbeidet for menneskerettigheter i landet.

I Nepal utgjorde den norske støtten en liten andel av støtten til to programmer for menneskerettigheter. Den nasjonale kommisjonen for menneskerettigheter ble etablert i samarbeid med UNDP i 2002, og informasjon om 8000 menneskerettighetsovergrep er samlet inn. Men kommisjonen er politisk svak og tar ikke sakene videre.

Høykommissæren for menneskerettigheter har hatt observatører i Nepal siden 2006 og skal overvåke fredsavtalen inngått samme år. Observatørene har ved sin tilstedeværelse høyst sannsynlig bidratt til stabilitet. Av sakene som Høykommissæren har levert til menneskerettighetskommisjonen, har få blitt sendt videre og enda færre gransket.

Likestillingsprogrammet i Pakistan har bidratt til opplæring av flere hundre kvinnelige politikere. Det forverrede politiske klimaet og svak koordinering av innsatsen har svekket muligheten for varige positive resultater av denne opplæringen.

Resultatene nevnt ovenfor har kommet etter flere års omfattende støtte. Flere av programmene har svake systemer for resultatoppfølging (Mosambik, Guatemala, Malawi), noe som gjorde det vanskelig for teamet å dokumentere bredere effekter av innsatsen. Norge har bidratt i varierende

grad i programutformingen og oppfølgingen. De fleste programmene var relevante i den situasjonen landet var i. Den desentraliserte beslutningsmodellen, der norske ambassader bevilger midler til FN-organisasjoner, ser ofte ut til å fungere bra.

Anbefalinger:

- FN må fortsette å satse på «ett FN». Dette er særlig viktig når det gjelder demokratiutvikling, der det ofte trengs en sammen satt og godt koordinert innsats fra flere FN-aktører.
- FNs utviklingsprogram bør forbedre sitt resultatrapporteringssystem.
- Norge bør bli en bedre støttespiller for FN på det ofte vanskelige demokratifeltet, særlig for å få til politisk dialog på høyt nivå.

Evaluering av Den internasjonale organisasjonen for migrasjon (IOM) sin innsats mot menneskehandel

Tittel: Evaluation of the International Organization for Migration and its Efforts to Combat Human Trafficking

RAPPORT 11/2010

Gjennomført av: Berkeley Policy Associates/Mathematica Policy Research/Research Communications Group (RCG). ISBN 978-82-7548-584-7

FOTO: Jørn Sjønekleiv

Evaluering av:

Den internasjonale organisasjonen for migrasjon (IOM) sin innsats mot menneskehandel. Evalueringa omfattar norsk støtte frå 2000 til 2010. I denne perioden mottok IOM i underkant av 90 millionar kroner frå Noreg til dette arbeidet i ulike delar av verda.

Føremål:

Evalueringa har vurdert mandatet til IOM og evaluert planlegging, gjennomføring og resultat av innsatsen i fem land: Bangladesh, Kirgisistan, Makedonia, Nigeria og Noreg. Rapporten vurderer òg samanhengen mellom evaluering og institusjonell læring i IOM.

Funn:

Evalueringa finn at hovudstyrken i IOM sitt arbeid mot menneskehandel ligg i kapasitetsbygging, auka bevisstgjerings blant sårbare grupper samt støtte til offer for menneskehandel. IOM manglar derimot systematisk rapportering på kva endringar og varige verknader tiltaka har ført til. Spesielt gjeld dette informasjonskampanjane for å førebygge menneskehandel i tre av dei studerte landa. Ikkje for nokon av desse kampanjane kan ein dokumentere at informasjonen

har ført til auka medvit blant sårbare grupper eller at farane for at folk blir offer for slik handel har blitt redusert.

Respekt for menneskerettar er eit av hovudprinsippa for IOM sitt arbeid. Rapporten stiller likevel spørsmål ved om internasjonale standardar for menneskerettar er godt nok innarbeida i prosjekta.

Finansieringa av IOM sine aktivitetar skjer gjennom årlege tildelingar på prosjektnivå. Dette skaper problem både for planlegging, gjennomføring og langsiktig innsats. Ein konsekvens er at IOM etablerer tiltak der givarar gir støtte heller enn å utvikle tiltak der behovet er størst.

IOM har ikkje eit formelt mandat til å arbeide mot menneskehandel. Men IOM tolkar det generelle mandatet sitt slik at organisasjonen kan arbeide med alle aspekt i kampen mot menneskehandel, frå førebygging til direkte støtte til offera for menneskehandel. Andre organisasjonar meiner at IOM går utanfor sitt mandat og hevder at manglande samarbeid og koordinering frå IOM si side fører til overlapping av aktivitetar mellom dei ulike organisasjonane på dette feltet.

Tilrådingar:

Tilrådingane til IOM fokuserer på å betre dei interne prosessane i organisasjonen, inkludert innføring av behovsanalysar før prosjekt blir sett gang, rapportering på resultat samt innføring av institusjonelle oppfølgingsmekanismer for å sikre at lærdomar blir brukte i planlegginga av framtidige aktivitetar. Vidare tilrår rapporten at IOM betrar samarbeidet med andre aktørar som jobbar mot menneskehandel og at organisasjonen sikrar at internasjonale standardar for menneskerettar blir oppretthaldne i aktivitetane. Hovudtilrådinga til Noreg er å gi fleirårige tildelingar for å gjere IOM-prosjekta meir langsiktige og berekraftige.

Følgeevaluering av Norges klima- og skoginitiativ. Bidrag til et globalt REDD+-regime

FOTO: Espen Røst

Tittel: Real-time evaluation of Norway's International Climate and Forest Initiative. Contributions to a global REDD+ regime 2007-2010

RAPPORT 12/2010

Gjennomført av: LTS International
ISBN: 978-82-7548-560-9

Evaluerings av:

Norges klima- og skoginitiativ, som ble lansert i desember 2007 med en plan om å bevilge inntil 3 milliarder kroner årlig til arbeidet mot klimagassutslipp fra avskoging i utviklingsland (REDD+). Denne devalueringen ser på det norske bidraget til utviklingen av REDD+ innenfor et internasjonalt klima-regime. Evalueringen dekker perioden til og med første halvår av 2010 og inngår i den første fasen av en større følgeevaluering av initiativet.

Formål:

Å vurdere klima- og skoginitiativets bidrag til utviklingen av REDD+ innenfor et internasjonalt klima-regime, samt å trekke lærdommer og formidle disse til de involverte aktørene og offentligheten.

Funn:

Norges foreløpig viktigste bidrag til fremdriften i REDD+:

1. Initiativets løfter om finansiering og innspill til strategisk innretning. Dette har skapt bevegelse i forhandlingene.
2. Forslaget om en trinnsvis tilnærming frem mot et resultatbasert finansieringssystem.
3. Støtten til internasjonale institusjoner: FNs REDD-program (UN-REDD), Verdensbankens Forest Carbon Partnership Facility og Forest Investment Program, og i noen grad Congo Basin Forest Fund.

4. Opprettelsen av et globalt klima- og skogpartnerskap (Interim REDD+ Partnership).

Norge har gitt et betydelig bidrag til fremgangen innenfor REDD+ i de internasjonale klimaforhandlingene. Denne delen av forhandlingsteksten ville neppe ha foreligget uten de norske innspillene.

Konklusjoner:

- Norge har kombinert politisk, finansiell og institusjonell innsats på en måte som har bidratt til å bringe REDD+ fremover innenfor klimaforhandlingene.
- Det norske forslaget om en trinnsvis tilnærming var nytt og viktig for å løse opp fastlåste synspunkter på hvordan REDD+ kan finansieres på lang sikt.
- Norge har gått i spissen for utviklingen av et midlertidig multilateralt finansieringssystem, der over 40 land er i gang med forberedende aktiviteter.
- Norge bidro til et omfattende og potensielt viktig klima- og skogpartnerskap. Fremdriften er imidlertid usikker, og det er en fare for at REDD+-aktiviteter blir spredt og lite samordnet.
- Det er uklart hva klima- og skoginitiativet forventer av de tropiske skoglandene når det gjelder lavkarbonstrategier og handlingsplaner.

- Noen eksterne aktører mener at Norges krav og forventninger til sikringsmekanismer – særlig for urfolks og lokalsamfunns rettigheter og bevaring av biologisk mangfold – er uklare.
- Evalueringsteamet trekker frem at andre rike land har gitt løfter om 3 milliarder dollar, i tillegg til Norges 1 milliard dollar. Arbeidet med å få med andre rike land i en avtale om hvordan midlertidige REDD+-tiltak skal gjennomføres og finansieres, er fortsatt viktig for å sikre at tilstrekkelige midler kommer på plass og at det norske initiativet ikke blir stående isolert.

I tillegg peker evalueringen på noen faktorer som kan hindre at initiativet når sine mål:

- Uten en overordnet og bindende klimaavtale, er fremgangen i forhandlingene om en REDD+-mekanisme av begrenset verdi. Utsiktene for en klimaavtale er for tiden dårlige.
- Det største spørsmålet som må løses, er hvordan gjennomføringen av REDD+ skal finansieres etter at den forberedende fasen er sluttført.

Anbefalinger:

- Klima- og skoginitiativet bør vurdere de langsiktige utsiktene for REDD+ i lys av klimaforhandlingene og finanskrisen.
- Initiativet bør utforske nye tiltak for å sikre ytterligere finansiering av og deltakelse i midlertidige REDD+-aktiviteter.
- Norge bør fortsette å spille en aktiv rolle i debatten om finansiering av REDD+ og utforske ideer og modeller for å få med privat sektor.
- Initiativet bør legge enda større vekt på å diskutere en trinnvis tilnærming. Dette omfatter hvilke krav som skal stilles i de ulike fasene og hvordan land kan motiveres til å delta i et langsiktig og resultatbasert regime.
- Initiativet bør holde sosiale standarder, styresett og finanskontroll høyt på dagsordenen og arbeide for at alle REDD+ -institusjoner også følger opp disse områdene.
- Klima- og skoginitiativet bør vurdere hvordan bevaring av biologisk mangfold kan innarbeides i de bilaterale og multilaterale avtalene.

FOTO: Espen Røst

Følgeevaluering av Norges klima- og skoginitiativ. Bidrag til REDD+ i Brasil

FOTO: Espen Røst

Tittel: Real-time evaluation of Norway's International Climate and Forest Initiative. Contributions to national REDD+ processes 2007-2010. Brazil country report

EVALUERINGSRAPPORT 13/2010

Gjennomført av: LTS International
ISBN: 978-82-7548-556-2

Evaluering av:

Norges klima- og skoginitiativs støtte til å redusere utslipp fra avskoging og skogforringelse (REDD+) i Brasil. Klima- og skoginitiativet bidrar hovedsakelig gjennom resultatbaserte utbetalinger til Amazonasfondet. Evalueringen utgjør en del av første fase i en følgeevaluering av initiativet.

Formål:

Å vurdere klima- og skoginitiativets bidrag til den nasjonale REDD+-prosessen i Brasil, samt å trekke lærdommer og formidle disse til de involverte aktørene og offentligheten.

Funn:

Følgeevalueringen trekker frem følgende resultater og tema som bør vurderes for at initiativet skal nå sine mål:

- Klima- og skoginitiativets støtte til Brasil har stimulert politikkutvikling og gjennomføring av ulike REDD-alternativer og reduksjon av avskoging.

- Det norske støtten har bidratt til økt politisk og faglig kontakt mellom Norge og Brasil.
- Brasil har utviklet et eget forvaltnings- og overvåkings-system, og er i ferd med å utarbeide egne alternative posisjoner for REDD+.
- Brasil har et imponerende system for forvaltning og overvåking av skog i Amazonas-regionen og er godt forberedt for REDD+. Andre land kan lære av metodene og teknologiene som er tatt i bruk i Brasil, men det er vanskelig å eksportere disse systemene på grunn av topografiske forskjeller og juridiske begrensninger.
- Amazonasfondet har kommet sent i gang med å fordele prosjektmidler. Dette skyldes blant annet tungvint regelverk i den brasilianske utviklingsbanken BNDES.
- Det er for tidlig å trekke konklusjoner om måloppnåelse og kostnadseffektivitet. Mer effektiv forvaltning i Amazonasfondet vil bli viktig.

Anbefalinger:

Anbefalingene tar hensyn til Brasils sterke faglige kompetanse og politiske suverenitet og foreslår følgende for det norske initiativet og deltakerne i dialogen og partnerskapet omkring REDD+:

- Det bør gjøres en rask gjennomgang av regelverket og søknadsprosedyrene i Amazonasfondet, samtidig som en må være forberedt på at juridiske endringer kan ta tid.
- Det bør utarbeides en integrert plan for Amazonasfondet bestående av prosjekter som retter seg mot de viktigste årsakene til avskoging og skogforringelse.
- Det bør diskuteres tiltak i regi av Amazonasfondet for økt deltakelse fra urfolk og andre lokalsamfunn som lever i og av skogen. Det bør også videreutvikles prosjekter for bærekraftig utvikling.

Følgeevaluering av Norges klima- og skoginitiativ. Bidrag til REDD+ i DR Kongo

Tittel: Real-time evaluation of Norway's International Climate and Forest Initiative. Contributions to national REDD+ processes 2007-2010. Democratic Republic of Congo country report.

EVALUERINGSRAPPORT 14/2010

Gjennomført av: LTS International. ISBN: 978-82-7548-557-9

FOTO: Espen Røst

Evaluering av:

Norges klima- og skoginitiativets støtte til reduksjon av utslipp fra avskoging og skogforringelse (REDD+) i Den demokratiske republikken Kongo. Klima- og skoginitiativet bidrar hovedsakelig gjennom multilaterale kanaler. Evalueringen inngår i første fase av en følgeevaluering av initiativet.

Formål:

Å vurdere klima- og skoginitiativets bidrag til den nasjonale REDD+-prosessen i DR Kongo, samt å trekke lærdommer og formidle disse til de involverte aktørene og offentligheten.

Funn:

Følgeevalueringen trekker frem følgende resultater og tema som bør vurderes for at initiativet skal nå sine mål:

- REDD+ i DR Kongo er i en svært tidlig fase. De tekniske forberedelsene pågår og vil ennå trenge 3-5 år. Evalueringsteamet konkluderer med at det er mulig å redusere avskogingen, selv om prosessen kommer til å bli vanskelig.
- REDD+ blir i for stor grad betraktet som kun et skogfaglig tema, noe som svekker interessen i andre deler av samfunnet.
- Støtten fra klima- og skoginitiativet gjennom de multilaterale kanalene blir generelt satt stor pris på. Det bemerkes også at det norske initiativet har fleksibilitet til å mobilisere ekstra finansiering ved behov.
- De multilaterale kanalene har generelt sett vært effektive til å drive REDD+-prosessen fremover.
- Det er et utbredt ønske i landet at klima- og skoginitiativet skal inngå et direkte tosidig samarbeid med DR Kongo.

Anbefalinger:

Anbefalingene er ment til oppfølging for klima- og skoginitiativet og partnerne gjennom dialogen og partnerskapet omkring REDD+:

- Det bør utføres en tidlig gjennomgang av Congo Basin Forest Fund for å vurdere strategisk retning og forvaltningsmessige grep slik at fondet best mulig kan bygge opp under nasjonale REDD+-prosesser. Fondets størrelse og kapasitet bør vurderes.
- Klima- og skoginitiativet bør vurdere å støtte DR Kongo i planleggingen og gjennomføringen av en lavkarbonstrategi.
- Klima- og skoginitiativet bør vurdere å støtte opprettelsen av et nasjonalt investeringsfond for REDD+. Dette vil kanskje kreve et nærmere samarbeid mellom Norge og DR Kongo.

Følgeevaluering av Norges klima- og skoginitiativ. Bidrag til REDD+ i Guyana

FOTO: Espen Røst

Tittel: Real-time evaluation of Norway's International Climate and Forest Initiative: Contributions to national REDD+ processes 2007-2010. Guyana country report.

RAPPORT 15/2010

Gjennomført av: LTS International
ISBN: 978-82-7548-558-6

Evaluerings av:

Norges klima- og skoginitiativs støtte til reduserte utslipp fra avskoging og skogforringelse (REDD+) i Guyana. Klima- og skoginitiativet skal bidra med resultatbaserte utbetalinger til et fond som forvaltes av Verdensbanken (Guyana REDD+ Investment Fund) og skal brukes til å gjennomføre landets lavkarbonstrategi. Evalueringen inngår i første fase av en følgeevaluering av initiativet.

Formål:

Å vurdere klima- og skoginitiativets bidrag til den nasjonale REDD+-prosessen i Guyana, samt å trekke lærdommer og formidle disse til de involverte aktørene og offentligheten.

Funn:

Følgeevalueringen trekker frem følgende resultater og tema som bør vurderes for at initiativet skal nå sine mål:

- Guyana er et land med mye skog og lav avskoging som lenge har vært interessert i å prøve ut et REDD+-system for betaling av økosystemtjenester, der inntektene kan brukes til å bevare skogressursene og betale for landets lavkarbonstrategi. Intensjonsavtalen som ble inngått mellom Guyana og Norge i november 2009 etablerte et system for å oppnå dette.
- Avtalen inneholder mål og forpliktelser for begge parter, blant annet når det gjelder opprettelse av en finansieringsmekanisme og overholdelse

sosiale og miljømessige standarder (sikringsmekanismer) som kreves ved bruk av norske bistandsmidler.

- Den nasjonale interessen er stor og det guyanske samfunnet er godt informert, men detaljene rundt REDD+ og lavkarbonstrategien er ikke alltid fullt ut forstått.
- Støtten fra klima- og skoginitiativet har stimulert og bygget opp under det nasjonale eierskapet, og REDD+ blir bredt diskutert innenfor mange sektorer. Myndighetene har samtidig etablert egne strukturer for REDD+.
- Urfolk kan velge å delta hvis de ønsker, og også trekke seg ut senere. Måten dette kan gjøres på innenfor en internasjonal REDD+-avtale har imidlertid ikke blitt vurdert i detalj, og det var få urfolksledere som hadde en tilstrekkelig forståelse av hva det innebærer å delta. Urfolksgrupper som ikke har formelle landrettigheter har ikke rett til å delta eller tjene på REDD+ før prosessen med eiendomsregistrering er fullført.
- Forsinkelsene i utbetaling av midler har skapt misnøye på guyansk side.

Anbefalinger:

Anbefalingene er ment til oppfølging for klima- og skoginitiativet og partnerne gjennom dialogen omkring REDD+:

- Partene bør identifisere og diskutere eventuelle forslag i lavkarbonstrategien som kan

føre til uenighet om sikringsmekanismene. Det vil være uheldig dersom bruk av egne guyanske midler til deler av lavkarbonstrategien undergraver Norges forsøk på å stille strenge krav til sikringsmekanismer ved bruk av norske midler.

- Prosessen med å utstede landrettigheter til urfolksgrupper bør slutføres så snart som mulig, slik at forskjellene innen REDD+ mellom grupper med og uten formelle landrettigheter kan opphøre.
- Siden lavkarbonstrategien er et nasjonalt program med en levetid som er lengre enn en valgperiode, bør det legges til rette for en tverrpolitisk tilnærming slik at strategien kan videreføres også etter eventuelle regjeringsskifter.
- En permanent norsk representasjon i Guyana vil kunne legge forholdene bedre til rette for gjennomføringen av programmet, i alle fall i den innledende fasen, og bør vurderes.
- Siden måling, rapportering og kontroll er grunnleggende viktig i arbeidet med REDD+, bør det satses ytterligere på kapasitetsutvikling i Guyana. Det vil kreve mer innsats for at nasjonale fagfolk kan ta over ansvar fra eksternt personell. Utenlandske konsulenter bør ha kompetanseoverføring innebygd i kontraktene sine. Det bør også legges til rette for at lokalsamfunnene kan delta i arbeidet med måling, rapportering og kontroll.

Følgeevaluering av Norges klima- og skoginitiativ. Bidrag til REDD+ i Indonesia

Tittel: Real-time evaluation of Norway's International Climate and Forest Initiative. Contributions to national REDD+ processes 2007-2010. Indonesia country report

RAPPORT 16/2010

Gjennomført av: LTS International
ISBN: 978-82-7548-559-3

FOTO: Espen Røst

Evaluerings av:

Norges klima- og skoginitiativs støtte til reduserte utslipp fra avskoging og skogforringelse (REDD+) i Indonesia. Klima- og skoginitiativets bidrag vil i hovedsak inngå i et bilateralt partnerskap, men støtte har også blitt gitt til multilaterale og frivillige organisasjoner. Evalueringen utgjør i første fase av en følgeevaluering av initiativet.

Formål:

Å vurdere klima- og skoginitiativets bidrag til den nasjonale REDD+-prosessen i Indonesia, samt å trekke lærdommer og formidle disse til de involverte aktørene og offentligheten.

Funn:

Følgeevalueringen trekker frem følgende resultater og tema som bør vurderes for at initiativet skal nå sine mål:

- Norge er den klart største givener til REDD+ i Indonesia, og er blant de få som bidrar med nye midler. Gjennom den bilaterale intensjonsavtalen har Norge gitt løfter om inntil 1 milliard dollar i resultatbasert støtte.
- Hovedkomponentene av klima- og skoginitiativet har nylig blitt satt i gang, og det er derfor for tidlig å vurdere virkningene. Støtten er svært relevant for Indonesias strategiske prioriteringer og politikk innen REDD+, for landets løfter om utslippskutt og for mange av Norges REDD+-mål.

- Intensjonsavtalen, og presidentens støtte til den, kan få avgjørende betydning for REDD+ i Indonesia. Til tross for at detaljene omkring intensjonsavtalen ikke var klare da evalueringen ble foretatt, ble den av mange betraktet som en katalysator for bredere deltakelse fra berørte parter, for offentlig debatt og interesse og for mer forpliktelse og effektivitet i myndighetenes arbeid med REDD+.
- Administrasjonskostnadene i klima- og skoginitiativet ser ut til å være lave. Dette kan bety høy kostnadseffektivitet, men for få ansatte på grunnplanen kan true måloppnåelsen.

Anbefalinger:

Anbefalingene er ment til oppfølging for klima- og skoginitiativet og partnerne gjennom dialogen og partnerskapet omkring REDD+:

- Mange flere personer bør ansettes i landet (ved ambassaden og i pilotprovinsene) for å støtte opp under partnerskapet. Dette er nødvendig for å kunne følge opp utviklingen i Indonesia; holde kontakten med klima- og skoginitiativet i Oslo og andre givere og organisasjoner i det sivile samfunn; bidra med analyser, kvalitetssikring, rådgivning og kapasitetsutvikling; samt gi innspill til forhandlingene.

- Intensjonsavtalen krever en årlig gjennomgang av resultatene, og en felles rådgivende gruppe skal på dette grunnlaget gi anbefalinger om størrelsen på utbetalinger. Siden REDD+ utvikler seg raskt i Indonesia, bør det også gjennomføres en halvårlig gjennomgang for å sikre at programmet utvikler seg i riktig retning.
- Indonesiske myndigheter bør oppfordres til å utvide det midlertidige hogstforbudet til å omfatte all naturskog av en viss økologisk status, samt all torvmyr. Som en oppfølging av et slikt utvidet moratorium bør klima- og skoginitiativet støtte indonesiske myndigheter i å gjøre en uavhengig, juridisk gjennomgang av alle eksisterende plantasjer og hogst- og gruvekonsesjoner, samt oppfordre myndighetene til å trekke tilbake ulovlige konsesjoner.
- Arbeidet for sosiale og miljømessige standarder (sikkerhetsmekanismer) i nasjonal REDD+-politikk, -strategi og -lovgivning bør få økt vekt. Det bør også klargjøres hvordan partnerorganisasjonenes sikkerhetsmekanismer skal bli innfridd i praksis, spesielt i pilotprovinsene. I tillegg bør det arbeides med et overvåkingssystem for sikkerhetsmekanismer, og arealspesifikke sosioøkonomiske data bør innarbeides i en miljødatabase.

Følgeevaluering av Norges klima- og skoginitiativ. Bidrag til REDD+ i Tanzania

FOTO: Espen Røst

Tittel: Real-time evaluation of Norway's International Climate and Forest Initiative. Contributions to national REDD+ processes 2007-2010. Tanzania country report.

RAPPORT 17/2010

Gjennomført av: LTS International
ISBN: 978-82-7548-561-6

Evaluering av:

Norges klima- og skoginitiativs støtte til reduserte utslipp fra avskoging og skogforringelse (REDD+) i Tanzania, som hovedsakelig har inkludert støtte til sivilsamfunn, forskning og multilaterale organisasjoner. Evalueringen inngår i første fase av en følgeevaluering av initiativet.

Formål:

Å vurdere klima- og skoginitiativets bidrag til den nasjonale REDD+-prosessen i Tanzania, samt å trekke lærdommer og formidle disse til de involverte aktørene og offentligheten.

Funn:

Følgeevalueringen trekker frem følgende resultater og tema som bør vurderes for at initiativet skal nå sine mål:

- Norge er den klart største giveren til utarbeidelsen av en REDD+ - strategi i Tanzania. Politikktutvikling innen REDD+ er utelukkende finansiert av klima- og skoginitiativet, og den nasjonale arbeidsgruppen og sekretariatet for REDD+ har også blitt finansiert av det norske initiativet.

- Klima- og skoginitiativet har lyktes med å lansere og sette i gang REDD+ - prosessen raskt, tatt i betraktning at det er et stort og sammensatt program. Det norske initiativet i Tanzania ble igangsatt i løpet av mindre enn ett år, og var i full gang på mindre enn to år.
- Den nasjonale interessen for REDD+ har ikke vært fullt ut tilfredsstillende, særlig ikke på høyt nivå. Bidraget fra klima- og skoginitiativet, med støtte fra den norske ambassaden, var nødvendig for å få prosessen i gang.
- Tema på tvers, for eksempel kvinners rettigheter og likestilling, hiv/aids og antikorrupsjon, har foreløpig ikke blitt godt nok innarbeidet i REDD+ - prosessen i Tanzania. Mange pilotprosjekter og konkrete tiltak har planer for hvordan disse hensynene skal ivaretas.
- Det er lite kunnskap og kapasitet til å måle, rapportere og kontrollere REDD+ i Tanzania.

Anbefalinger:

Anbefalingene er rettet til klima- og skoginitiativet og dets partnerne:

- Det er behov for å øke det nasjonale eierskapet til REDD+ i Tanzania på høyt politisk nivå.
- REDD+ - strategien bør ta tak i tematikken rundt nødvendige arealbruksendringer og avskoging knyttet til befolkningsøkning og behovet for økt jordbruksproduksjon.
- Tverrgående temaer, for eksempel kvinners rettigheter og likestilling, hiv/aids og antikorrupsjon, bør innarbeides i REDD+ - strategien.
- Privat sektor bør involveres i REDD+ - prosessen.
- Arbeidet med å utvikle et system for resultatbasert støtte, og for fordeling av inntektene fra REDD+, bør prioriteres.
- Lærdommer fra Tanzania viser at det er behov for bedre integrering av nasjonale REDD+ - prosesser i overordnede arealbruksplaner på nasjonalt og lokalt nivå, særlig knyttet til jordbruket. I den forbindelse vil det være nyttig med politiske diskusjoner på høyt nivå.

Evaluering av støtte til barns rettigheter

Tittel: Supporting Child Rights. Synthesis of Lessons Learned in Four Countries

FELLESEVALUERING: SIDA/NORAD

Gjennomført av: Chr. Michelsen Institute (CMI)

ISBN 978-91-586-4173-0

Evaluering av

Norsk og svensk bistand til fremme av barns rettigheter i perioden 2001-2009. De to landenes retningslinjer og strategier for slik støtte står sentralt i evalueringen. Sverige har større vekt på integrering av barns rettigheter i bistanden enn Norge har. Fire land ble valgt ut for nærmere studier: Guatemala, Kenya, Mosambik og Sudan. Norad og Sida samarbeidet om evalueringen med Sida som hovedansvarlig.

Formål:

Oppsummere resultater av norsk og svensk innsats til fremme av barns rettigheter. Bidra til læring og videre utvikling av strategier og metoder for bistand på området.

Funn:

- Rapporten vurderer integrering av barns rettigheter etter hovedprinsippene i FNs konvensjon om barnets rettigheter (Barnekonvensjonen): ikke-diskriminering; retten til liv, overlevelse og utvikling; retten til å gi uttrykk for sine meninger og å bli hørt; og hensynet til barnets beste interesser. Både norsk og svensk bistand i de studerte landene har tatt godt hensyn til disse prinsippene og norsk og svensk politikk på

området, og de fleste tiltakene når sine mål. Unntaket gjelder barns deltakelse. Her karakteriseres innsatsen mer som symbolsk enn reell.

- Rapporten viser at Sverige i liten grad har lyktes med integrering av hensynet til barns rettigheter i bistanden. Denne strategien er svært ambisiøs og krever mye ressurser, løpende oppmerksomhet og kompetansebygging. Integrering er fornuftig som prinsipp, sier teamet, men giverne undervurderer det som kreves for å få det til å virke i praksis. Teamet argumenterer på et prinsipielt grunnlag for at integrering ("mainstreaming") bør inngå som en del av en tosidig strategi: integrering gir best langsiktig uttelling, men målrettet innsats for barn gir gode resultater på kortere sikt.
- Rapporten gir ikke noe klart svar på hva som er de beste kanalene for å fremme barns rettigheter. Stat-til-stat-bistand er viktig for langsiktig forankring av rettighetene. Sivile organisasjoner er viktige særlig i påvente av at staten skal bli i stand til å ivareta sine forpliktelser ifølge Barnekonvensjonen. I tillegg er organisasjonene viktige som overvåkere av og talsmenn for barns rettigheter. UNICEF er en

viktig samarbeidspartner for myndighetene når det gjelder barns rettigheter. Samtidig stiller teamet spørsmål ved UNICEFs rolle som mellomledd mellom nasjonale og lokale organisasjoner. Konsulentene er redd for at dette kan hemme mangfold og organisasjonenes selvstendighet.

Anbefalinger:

- benytte Barnekonvensjonen som kilde til og guide for politisk dialog og innretning av programmer.
- til Norge: integrere barnerettigheter i bistanden generelt, i kombinasjon med målrettede tiltak – slik Sverige har gjort.
- med bakgrunn i påviste svakheter både i den norske og svenske innsatsen når det gjelder barns deltagelse: Norad/UD og Sida bør vurdere hvordan barn kan bli mer involvert i prosjekter - fra prosjektutføring til evaluering.
- svenske og norske ambassader bør ha mer kontakt med lokale myndigheter om barns rettigheter.
- fortsette støtte til UNICEF på nåværende nivå, men Norge og Sverige bør slutte å la støtte til lokale organisasjoner gå igjennom UNICEF.

Flergiverevaluering av bistand til konfliktforebygging og fredsbygging i Sør-Sudan

Tittel: Aiding the Peace. A Multi-donor Evaluation of Support to Conflict Prevention and Peacebuilding Activities in Southern Sudan 2005-2010

FLERGIVEREVALUERING: NEDERLAND OG ANDRE

Gjennomført av: ITAD Ltd. United Kingdom
ISBN: 978-90-5328-389-9.

Evaluering av:

Bistand til konfliktforebygging og fredsbygging i Sør-Sudan. Evalueringen dekker de største vestlige givernes innsats i tiden etter undertegningen av fredsavtalen i 2005.

Evalueringen ble organisert av evalueringsavdelingen i utenriksdepartementet i Nederland.

Formål:

Vurdere i hvilken grad giverne hadde bidratt til å redusere konflikt og bygge fred i Sør-Sudan, med sikte på å forbedre fremtidig bistand.

Funn:

Det samlede konfliktnivået har ikke blitt redusert i Sør-Sudan de siste fem årene. Tilstanden i området har derfor ikke vært "postkonflikt". Tiden etter 2005 har snarere vært preget av at mange latente, lokale konflikter har kommet til overflaten. Mange lokalt forankrede initiativer for å forbedre lokal sikkerhet har vært vellykkede. Det omfatter blant annet tiltak for avvæpning og konfliktløsning.

Problemer knyttet til økende fremmedgjøring blant ungdom har økt siden etter 2005. Det samme gjelder konflikter om tilgang til land og vann. Årsaken er liten fremgang når det gjelder reintegrering av demobiliserte soldater, samtidig som mange flyktninger har vendt tilbake.

Hovedandelen av bistanden gikk til tiltak for sosial og økonomisk utvikling – anslått til 65-85 prosent av den bistanden som ble undersøkt. Deretter fikk styresetttiltak og sivile organisasjoner betydelig støtte. Slik støtte økte mot slutten av perioden, utgjør nå om lag en firedel av bistanden og ser ut til å fortsette å øke.

Bilaterale programmer ble vurdert som de mest effektive, der USAs bistand fikk god karakter. Viktige faktorer for suksess var bra med personale på bakken, kontinuitet og gode rutiner for oppfølging. De multilaterale giverfondene har vist seg å være lite effektive. Dette gjelder særlig Verdensbankens flergiverfond (Multi-Donor Trust Fund) og til dels flergiverfondene styrt av FNs utviklingsprogram. Evalueringslaget er kritiske til det de oppfatter som en for styrende antakelse hos giverne, nemlig at rask tilgang til offentlige tjenester for befolkningen i seg selv kan være med på å hindre konflikt. Teamet mener i stedet å kunne dokumentere at årsaker til voldelig konflikt oftere finnes i etniske forskjeller, uenighet om kveg (viktig som medgift unge menn må bringe inn i ekteskap) og land, og mangler på skole og arbeid.

En annen kritikk er at giverne har lagt for mye vekt på bistands-harmonisering og lokalt eierskap, på bekostning av andre forhold som er viktige i sårbare stater: god lokalkunnskap, nærvær i felt og tilpassing av aktiviteter til lokale forhold. Harmonisering, koordinering og innretting etter myndighetenes overordnede planer er ikke tilstrekkelig i møte med utfordringene i sårbare stater.

Gode analyser av sårbarhet og makt og konfliktårsaker manglet i utformingen og gjennomføringen av mange bistandsprogrammer. Usikkerheten om Sør-Sudans fremtid som uavhengig stat gjorde også planlegging vanskelig. Giverkoordinering var ofte begrenset til utveksling av informasjon og baserte seg sjelden på felles analyse og forståelse. Dette skyldtes delvis mangel på fleksibilitet hos de enkelte giverne. Ofte møttes giverne i Khartoum eller på internasjonale konferanser der strategiske spørsmål om Sudans fremtid dominerte, mens lokale forhold kom i bakgrunnen.

Det er store forskjeller fra område til område når det gjelder tilgang til vann, sanitære forhold, helsetjenester og skoler. Dersom for mye av støtten går til hovedstaden Juba, vil det lett oppstå misnøye i andre områder.

For lite støtte har kommet frem til delstatene og lokalsamfunnene. Noen av bistandsprogrammene har satset for ensidig på formelle institusjoner. Tradisjonelle institusjoner, for eksempel knyttet til sikkerhet og konfliktløsning, har fått for lite oppmerksomhet.

Anbefalinger:

Rapporten kommer med ti hovedanbefalinger til givernes:

1. gjennomføre konfliktanalyser og overvåke fredsbyggende aktiviteter, med hyppige feltstudier.
2. støtte arbeid for å oppnå enighet om fordeling av oljeinntekter, i tråd med fredsavtalen i 2005.
3. satse på sysselsettingstiltak for ungdom.
4. samarbeide tett med myndighetene i de delstatene som er mest berørt av konflikt, for å styrke sikkerheten før offentlige primærtjenester bygges ut. Dette kan omfatte oppfølging av avvæpningstiltak, oppbygging av en troverdig politistyrke, veibygging og ungdomsprogrammer. Så vel lokale myndigheter, det sivile samfunn og tradisjonelle autoriteter er viktige samarbeidspartnere.
5. støtte kapasitetsbygging på lokalt nivå, med vekt på å bruke regional kompetanse i opplæringen.
6. støtte opplæring av domstolene på stats- og delstatsnivå, og se dette i sammenheng med støtte til tradisjonelle institusjoner på området.
7. gjøre det mulig for tradisjonelle ledere å håndtere underliggende årsaker til konflikt i tradisjonelle institusjoner. Støtte kapasitetsutvikling i disse institusjonene.
8. støtte utvikling av mekanismer for kontroll og innsyn i sikkerhetssektoren.
9. oppfordre FNs sikkerhetsråd til å styrke mandatet til FN-operasjonen i Sør-Sudan (UNMIS) og støtte operasjonens evne til gi sivil beskyttelse.
10. støtte likestilling, inkludert oppfordre myndighetene til å arbeide for at flere kvinner kommer med i jordbrukslandkomiteer og på andre måter støtte kvinners interesser i spørsmål om jord.

Varer effekten av betingede kontantoverføringer?

Bevismateriale fra et skolestipendprogram for jenter i Pakistan

Tittel: Do Impacts of Conditional Cash Transfers Persist in the Medium-Term? Evidence from a Female School Stipend Program in Pakistan

VERDENSBANKEVALUERING

Gjennomført av: F: Javier E. Baez, Andaleeb Alam og Ximena del Carpio
http://www.undp.org/evaluation/documents/thematic/Ig/Eval_LocalGovernance.pdf

Evaluerer av:

de langsiktige virkningene av et kontantstøttetiltak der fattige familier får et stipend på den betingelse at de sender døtrene sine på skolen. Det evaluerte programmet er Punjab Female School Stipend Program i Pakistan, som ble iverksatt i sammenheng med en større reform i utdanningssektoren, hvis formål blant annet var å rette opp en ubalanse mellom jenter og gutter. Evalueringen dekker perioden 2003–2009.

Formålet:

med evalueringen er å få kunnskap om programmets innvirkning på deltakernes skolegang, deltakelse på arbeidsmarkedet, giftemål og hvor mange barn de velger å få. Dette inkluderer også en analyse av eventuelle forskjeller mellom by og land og virkninger av programmet på gutter som bor i de samme husholdningene som deltakerne.

Funn:

Analysen av informasjonen viser at:

- for unge jenter som bor i stipenddistrikter er det mer sannsynlig at de vil fortsette på skolen og ta ungdomsskoleeksamen, og delta mindre i lønnet og ulønnet arbeid
- jentene som deltar i programmet utsetter giftermål med mer enn ett år, og har færre fødsler før de fyller 19 år
- virkningene av programmet er større for jenter fra fattige hjem i byene og som har foreldre med minst grunnskoleutdannelse
- det er ikke noe som tyder på at stipendprogrammet har uheldige indirekte virkninger på tilsvarende utdanningsresultater for gutter som bor i de samme husholdningene som jentene i programmet. Men det er mer sannsynlig at gutter i disse husholdningene blir sendt til privatskoler av høy kvalitet mens jentene går på offentlige skoler med lavere kvalitet, og dette kan føre til større forskjeller i læringen hos gutter og jenter

Anbefalinger:

En bør gå videre med å se nærmere på blant annet:

- om forbedringene i skolegang også innvirker på deltakernes eksamensresultater
- hvordan gjennomføringen og omgivelsene kan påvirke resultatene av programmet
- om resultatene av programmet står i forhold til kostnadene

De langsiktige virkningene av kontantstøtte for utdanning – funn fra Colombia

Tittel: Assessing the Long-term Effects of Conditional Cash Transfers on Human Capital: Evidence from Colombia

VERDENSBANKEVALUERING

Gjennomført av: Javier E. Baez and Adriana Camacho

Evaluerings av:

de langsiktige virkningene av kontantstøttetiltak der fattige familier får støtte dersom de sender barna på skolen. Det evaluerte programmet, "Familias en Acción" i Colombia, gir et månedlig stipend til barn som er på skolen minst 80 prosent av skoleåret. Evalueringen har brukt data for barn som kunne delta i programmet og som har fullført skolen i perioden 2003–2009.

Formålet:

med evalueringen er å få kunnskap om hvordan programmet påvirker sannsynligheten for at deltakerne gjennomfører videregående skole, deltakernes læring, og hvordan virkningene fordeler seg mellom gutter og jenter, by og land. Indirekte virkninger på barn i de samme husholdningene som ikke deltar i programmet blir også undersøkt.

Funn:

Analysene viser at:

- programmet hjelper barn, spesielt jenter i landkommuner, til å bli på skolen i flere år
- når barn deltar i programmet, er det 8-16 prosent større sannsynlighet for at de fullfører videregående skole. Med tanke på hvor mange som nyter godt av programmet nå, betyr dette at rundt 200 000 flere elever fullfører videregående skole
- De som får støtte gjennom dette programmet og fullfører videregående, har resultater i matematikk, spansk, og generelle eksamener på samme nivå som like fattige avgangsstudenter som ikke har fått støtte. Dette betyr forbedring for dem som går på skole takket være programstøtten. Men det viser også at det ikke har noen ytterligere positiv virkning på eksamensresultatene for de barna som får støtte.

- Det ser ut til at programmet har en større positiv effekt på fullførelsen av videregående skole for jenter og barn på landet.
- Det er ikke noe som tyder på at programmet har uheldige indirekte virkninger på skoleresultatene for barn som bor i de samme husholdningene og som ikke deltar i programmet.

Anbefalinger:

Kontantoverføringene er etablert for å få flere på skolen, ikke for å forbedre elevenes eksamenskarakterer. Likevel er det behov for å vurdere virkningene av slike programmer ved for eksempel å vurdere

- sammenhengen mellom kontantstøtte og elevenes resultater
- virkningen av ytterligere tiltak – som tiltak for å forbedre skolekvaliteten eller gi mer støtte til svake elever.

Evaluering av Verdensbankgruppens regler for samfunns- og miljømessig aktsomhet og bærekraft

Tittel: Evaluation of the World Bank Social and Environmental Safeguards

VERDENSBANKEVALUERING

Gjennomført av: Verdensbanken IEG

<http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/EXTOED/EXTSAFANDSUS/0,,contentMDK:22708739~menuPK:6120534~pagePK:64829573~piPK:64829550~theSitePK:6120524,00.html>

Evaluering av:

reglene for aktsomhet og bærekraft som brukes av Verdensbankgruppen (som omfatter Verdensbanken, Det internasjonale finansieringsinstituttet IFC og Det multilaterale garantiinstituttet MIGA). Disse reglene er blitt etablert for å forebygge eller redusere negative virkninger som gruppens prosjekter måtte ha på mennesker eller miljø. Evalueringen er et første forsøk på å se på alle disse reglene samlet.

Formålet:

er å gi kunnskap til gjennomganger av Verdensbankgruppens miljøstrategi, Det internasjonale finansieringsinstituttets bærekraftspolicy og standarder, og Verdensbankens investeringslånvirksomhet.

Funn:

- Reglene for aktsomhet og bærekraft har bidratt til at man har unngått eller dempet negative samfunns- eller miljøkonsekvenser i prosjekter som finansieres av Verdensbankgruppen.

- Verdensbankprosjekter som er blitt gjennomført ved hjelp av lovpålagte standarder og prosedyrer, har lidd av svakt eierskap til tiltakene hos låntakerne. Dette har særlig rammet tiltak utenfor de tradisjonelle investeringsområdene.
- De nye resultatbaserte standardene som brukes av IFC og MIGA, og som baserer seg på at kundene i større grad foretar egne vurderinger, har ført til bedre eierskap blant kunder i privat sektor.
- Mangelfull kontroll og offentliggjøring av egenvurderingene til IFCs kunder har ført til de miljø- og samfunnsmessige resultatene av tiltakene fortsatt er for lite kjent.
- Klassifiseringen av prosjekter etter miljø- og samfunnsmessig risiko innen Verdensbankgruppen bygger ikke på objektive vurderingskriterier

Anbefalinger:

Verdensbankgruppen bør

- fastsette og gjøre bruk av felles, objektive kriterier for vurdering av samfunns- og miljømessig risiko i prosjektene
- når det gjelder regler for aktsomhet og bærekraft på landnivå: arbeide for å styrke ferdigheter, ansvar og eierskap av disse
- revidere retningslinjer, tiltak og incentiver for å styrke kontrollordningene
- styrke kontroll og evaluering av aktsomhetsforbedrende systemer og instrumenter som brukes til å holde folk ansvarlig og behandle klagesaker

Evaluering av FNs utviklingsprogramms støtte til lokalstyre

Tittel: Evaluation of UNDP Contribution to Strengthening Local Governance

UNDP-EVALUERING

Gjennomført av: FNs utviklingsprogram (United Nations Development Programme, UNDP), Evalueringskontoret. ISBN: 978-921-126309-1
http://www.undp.org/evaluation/documents/thematic/lg/Eval_LocalGovernance.pdf

Evaluering av:

UNDPs bidrag til å styrke lokalt styresett. Evalueringen dekker perioden 2000–2009.

Formål:

Evalueringen har tre hovedformål:
1) Vurdere relevans, kostnadseffektivitet, måloppnåelse og bærekraft av UNDPs støtte til lokalt styresett,
2) belyse UNDPs strategiske rolle overfor andre partnere, og
3) gi anbefalinger om UNDPs strategier, politikk, tilnærminger og tiltak til støtte for lokalt styresett.

Evalueringen dekker globale, regionale og landspesifikke programmer.

Funn:

UNDPs støtte for å styrke lokalt styresett har vært relevant, ikke minst takket være at de fleste programmene har blitt utviklet i samarbeid med landenes myndigheter. Dette har sikret myndighetenes interesse og at organisasjonen har rettet seg etter nasjonale prioriteringer. Men i flere tilfelle har den etterspørselsdrevne arbeidsmåten ført til spredt innsats. Flere pilottiltak har ikke blitt fulgt opp.

Et enhetlig rammeverk for organisasjonens støtte til lokalt styresett har manglet, og dette har hemmet organisasjonens bidrag. UNDP har ikke klart å benytte sine sterke sider fullt ut. Arbeidet med å trekke lærdommer underveis, som beslutningstakere kunne dra nytte av, har vært lite effektivt.

UNDPs støtte har imidlertid bidratt til å skape rom for å fremme rettigheter, noe som har vist seg både gjennom økt demokratisk representasjon og forbedret tjenesteyting. Organisasjonen har også hatt flere vellykkede innsatser når det gjelder likestilling i lokalforvaltninger. Men også her har det manglet en klar strategisk tilnærming.

Viktige ytre forhold som har påvirket prosjektene, har blant annet vært graden av politisk stabilitet, politiske partiers rolle, tilstedeværelse og engasjement fra ikke-statlige aktører, lokal deltakelse og graden av tillit mellom lokale institusjoner og befolkningen. Særlig i land i konflikt har det vært viktig med sterke nettverk og deltakelse fra personer med erfaring fra fredsbygging. I mange tilfelle har UNDP vært i stand til å utnytte slike nettverk på en god måte. Det har imidlertid vist

seg vanskelig å oppnå bærekraftige resultater i områder med konflikt. UNDP-støttede prosjekter har ofte manglet klare mål, indikatorer og resultatrammeverk. Dette har medvirket til svak overvåking og evaluering av programmene. Organisasjonen har i varierende grad lyktes med å samarbeide med det sivile samfunn, myndigheter og andre FN-organisasjoner.

Anbefalinger:

- UNDP bør utvikle et enhetlig og felles rammeverk for støtte til lokalt styresett. Dette bør inkludere en klargjøring av hvilke endringsteorier som ligger til grunn for arbeidet.
- UNDP bør være mer offensiv og systematisk i sitt arbeid for å analysere, lære av og formidle sine erfaringer.
- UNDP bør investere mer i utviklingen av pilotprosjekter, og disse bør vurderes grundigere før de eventuelt utvides.
- UNDP bør utvikle og styrke samarbeidet med ulike FN-organisasjoner og -programmer, ikke minst med FNs kapitalutviklingsfond (UNCDF).

Evaluering av FNs utviklingsprograms miljøinnsats for fattigdomsreduksjon

Tittel: Evaluation of UNDP Contribution to Environmental Management for Poverty Reduction: the Poverty-Environment Nexus

UNDP-EVALUERING

Gjennomført av: FNs utviklingsprogram (United Nations Development Programme, UNDP), Evalueringskontoret. ISBN: 978-92-1126311-4
<http://www.undp.org/evaluation/thematic/pen.shtml>

Evaluering av:

UNDPs støtte til at miljøforvaltning skal bidra til å redusere fattigdom (evaluering av sammenhengen mellom fattigdom og miljø). Evalueringen dekker tiden etter 2004 og omfatter ni landstudier.

Formål:

Finne ut hva som har virket godt og mindre godt. Gi råd om fremtidig innsats. Bidra til integrering av miljøforvaltning og fattigdomsreduksjon i UNDPs programmer og i andre deler av FN-systemet.

Funn:

Det er bred erkjennelse innen UNDP av at fattigdom og miljø henger sammen og at arbeid i landene er viktig for å fremme en bærekraftig utvikling. Det er imidlertid ikke alltid dette kommer tydelig frem i organisasjonens arbeid.

UNDP er organisert på en måte som hemmer samarbeid mellom ulike deler av organisasjonen. Mangel på tydelige mål eller insentiver hemmer

samarbeidet mellom de to fagområdene i organisasjonen. Arbeidet avhenger av myndighetenes holdning til området, og engasjementet varierer mye mellom de 38 undersøkte landkontorene.

UNDPs avhengighet av ekstern finansiering av miljøinnsatsen forsterker problemene med å få til samarbeid mellom de ulike fagområdene. Manglende indikatorer og prosesser for overvåking av arbeidet på miljø- og fattigdomsområdet spiller også inn.

UNDP er imidlertid ganske godt rustet til å styrke eksisterende partnerskapsordninger i FN-systemet og til å koordinere arbeidet med fattigdomsreduksjon og miljø. Samarbeidet med FNs miljøprogram (UNEP) og det felles initiativet for fattigdom og miljø (PEI) er eksempel på dette. I tillegg samarbeider UNDP med UN-REDD-programmet for å redusere utslipp fra avskoging og skogforringelse i utviklingsland.

Anbefalinger:

- UNDP må lære av vellykkede satsinger og i større grad arbeide for å gjenta suksess. UNDPs policyarbeid og påvirkningsarbeid bør reflekteres i organisasjonens programmer på en mer systematisk måte.
- Initiativet for fattigdom og miljø (PEI) bør utvides og brukes som modell for UNDPs arbeid i landene.
- UNDP bør bidra med veiledning og utvikling av verifiserbare indikatorer for å fremme integreringen av arbeidet med fattigdom og miljø i andre deler av sitt arbeid.
- UNDP må legge bedre til rette for internt samarbeid.

Oppfølging av evaluering

Tema for evalueringen/prosjekt	Evaluering løpenr.	EVALs oppfølgings-notat til UD	Vedtatt oppfølgingstiltak i UD	Rapport om oppfølging
Nepal Utdanningsprogram	2009/1	Infoflak feb2010	Oppfølging nepalske myndigheter	
Giverkontoret i Juba	2009/2	31.08.2009	Ingen plan anbefalt utover de oppfølginger som alt er gjennomført i UD	
Frivillige org i Nord Uganda	2009/3	20.03.2009	08.09.2010	
Linking Relief, Rehabilitation and Development II	Felles	07.08.2009	Ingen norsk oppfølging påkrevd	
Bistand til kulturarven	2009/4	30.09.2009	09.06.2010	
Multilateral miljøbistand	Syntese	08.10.2009	Ingen norsk oppfølging påkrevd	
Norsk fredsinnsett i Haiti	2009/5	15.02.2010	15.07.2010	
Norsk Folkehjelp minerydding	2009/6	19.02.2010	08.04.2010	31.03.2011
NUFU/NOMA	2009/7	14.04.2010	03.11.2010	
Norsk Senter for Demokratistøtte	2010/1	26.03.2010	07.05.2010	
Studie av støtte til parlamenter	2010/2			
Norges næringsrelaterte bistand	2010/3/4/5/6	23.09.2010	15.03.2011	
Norsk støtte til Vest Balkan	2010/7	04.11.2010	21.01.2011	
Evaluering av Transparency International	2010/8			
Kor evaluerbare er partnerskapsinitiativa for å oppnå tusenårsmåla 4 og 5? Ein studie	2010/9	24.02.2011		
Fredsbyggende aktiviteter i Sør Sudan	Felles	03.03.2011		
Norsk støtte til demokrati gjennom FN	2010/10			
Evaluering av IOM sin innsats mot menneskehandel	2010/11			

2010

Norad

Direktoratet for utviklingssamarbeid
Norwegian Agency for Development Cooperation

Postadresse:

Postboks 8034 Dep, NO-0030 OSLO

Besøksadresse:

Ruseløkkveien 26, Oslo, Norway

Tel: +47 22 24 20 30

Fax: +47 22 24 20 31

Omslagsfoto: Ken Opprann

Design: Grafisk Form AS

Opplag: 1000

ISBN: 978-82-7548-567-8

postmottak@norad.no

www.norad.no

